BILATERAL RELATIONS
OFF.OF SOVIET UNION AFF
DEPARTMENT OF STATE
WASHINGTON D.C. 20520

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 208. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 1-го ЛИСТОПАДА 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 1, 1983 No. 208. VOL. XC.

„Ми підем ще раз в бій — за Київ і за Львів!"

НТШ ВІДЗНАЧАТИМЕ В НЮ ЙОРКУ СВОЄ 110-РІЧЧЯ

Ню Йорк. — Благословенням новонабутого і новоалаштованого власного дому у цій світовій метрополії в суботу, 5-го листопада вполудне, та ювілейним бенкетом того ж вечора і ювілейною науковою конференцією із півсотнею доповідей в п'ятницю, суботу і неділю, 4-го, 5-го і 6-го листопада, відзначать Наукове Товатиство ім. Шевченка 110-річчя свого існування і свого безперервного труду для української науки і української правди — інформують з Управи цього Товариства.

Ювілейні святкування почнуться в п'ятницю, 4-го листопада, в год. 7-ій вечора започаткуванням триденного Ювілейного Наукового Конгресу, що продовжуватиметься в суботу і неділю, 5-го і 6-го листопада. Конгрес відкриє голова Ради Наукових Товариств ім. Шевченка і голова НТШ в Америці проф. д-р Ярослав Падох і того дня відбудеться дві сесії Конгресу, літературознавча і мовознавча, з професором Богданом Романенчуком і Василем Левом у проводі.

Конгрес продовжуватиметься в суботу, 5-го листопада, з історичною, філософічно-богословською та математично-фізичною і хемічно-біологічно - медичною сесіями, із проф. Степаном Гораком, проф. Василем Калиновичем, проф. Володимиром Петришиним та д-ром Юрієм Луцишиним, як предсідниками. Сесії почнуться в год. 9-ій рано і триватимуть до год. 11:30 та відбуватимуться, як і попереднього та наступного днів, у приміщеннях власного дому, при 63 Четверта авеню (біля Астор плейс).

Вполудне того дня відбудеться торжественне благословення новонабутого Дому НТШ з участю владик духовенства та гостей.

Після полудня тієї суботи, в год. 2-ій, відбудеться пленарна сесія Наукового Конгресу на тему: „Сучасна Україна — наука і політика", із доповідями проф. Омеляна Пріцака про „Ролю НТШ в історії України", проф. Юрія Шевельова про „Мовознавство в Україні" та д-ра Мирослава Прокопа на тему: „Концепція совєтського народу і злиття націй СССР".

Увечері тієї суботи у великій залі Українського Народного Дому, при 142 Друга авеню, відбудеться — починаючи від год. 5-ої — Ювілейний бенкет з відповідною святочною і мистецькою програмою. Бенкет відкриє голова Ювілейного комітету д-р Роман Осінчук, привітальне слово виголосить голова НТШ проф. д-р Я. Падох, а ювілейну промову матиме д-р Петро Саварин, канцлер Альбертського університету. В мистецькій програмі бенкету передбачені виступи сопрана: Марії Ясінської-Мурованої, баритона Миколи Фабрики, при акомпаньяменті Ірини Фабрики. Майстром церемонії під час бенкету буде д-р Степан Ворох, містоголова Ювілейного комітету НТШ.

Ювілейні святкування продовжуватимуться Конгресом в неділю, 6-го листопада, від год. 10-ої ранку в приміщеннях НТШ. У програмі Конгресу цього дня передбачені дві наукові сесії перед полуднем: Шевченко-Франкознавча, якою проводитиме проф. Володимир Стойко, та друга хемічно-біологічно-медична, предсідником якої буде д-р Роман Осінчук.

(Закінчення на стор. 3)

„ЮВІЛЕЙНІ ВІСТІ" НТШ Ч. 2 У ЦЬОМУ ВИДАННІ „СВОБОДИ".

Разом із сьогоднішнім виданням „Свободи" друкується в ній на сторінках 3 і 4-ій друге число „Ювілейних Вістей" Наукового Товариства ім. Шевченка з програмою Ювілейного Наукового Конгресу та повним списком жертводавців на Ювілейний фонд НТШ для сплати його новонабутого і новоплаштованого будинку. — Ред.

Дім Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові при вул. Чарнецькій.

О. Львович.

ЛИСТОПАД У ЛЬВОВІ

Вгорнулося у вогку темінь місто,
І втомлені заснули горді леви...
Несеться з сіл, з завулків передмістя
Осінній вітер брязкотом сталевим.

Зіщулені завмерли сонні площі
І дивний гомін кріпшає у далі,
А воля вже на прапорі лопоче,
І леви зіп'ялись на свому п'єдесталі...

Рви, вітре бурю, розпанахай тишу,
Щоб брук ожив від бронзи,ржі і крови!
О, воле наша, вдзвонена у вихор,
Уплетена в крутіж листопадовий...

ЖИТТЯ В ҐРЕНАДІ НОРМАЛІЗУЄТЬСЯ

Сейнт Джордж, Ґренада. — Війська ЗСА в неділю, 30-го жовтня, патрулювали вулиці столиці цієї країни серед нормальної атмосфери повороту столиці та країни до нормального ритму життя після бурхливих днів внутрішнього заколоту та воєнних дій між американськими військами та кубинськими „дорадниками" і „спеціялістами".

Одначе спорадичні вистріли снайперів лунали з недалеких гір навколо міста, але багато слабші, як кілька днів тому. Електрична мережа була встановлена повністю, а разом з нею постачання води. Продукти харчування є в достатній кількості, хоч бувають випадки пограбування крамниць та інші проблеми постачання. Працює нормально місцева телефонічна мережа, міжнародний зв'язок також наладжується.

У Вашінгтоні Департамент оборони повідомив, що американські війська схопили в Ґренаді генерала Гадсона Остина, який був лідером військової ради, яка захопила владу в країні після кровавого перевороту два тижні тому, що викликало військове вмішання ЗСА.

Генеральний губернатор Ґренади Пол Сун закликав ґренадців відкрити свої установи, крамниці, школи і взагалі приступити до нормальної діяльности в країні. Він також закликав громадян країни зберігати поліційну годину від 8-ої години вечора до 5-ої години ранку. Ще в суботу Пол заявив по радіо, що він плянує утворити „репрезентативний орган з ґренадців для допомоги перехідному управлінню справами країни".

Департамент оборони збільшив у неділю кількість американських репортерів у Ґренаді. Повідомлення говорить, що репортери можуть залишатися на невизначений час. Як відомо, на початку воєнних дій американської армії репортерам заборонили в'їзд у Ґренаду, а потім дозволили у невеликій кількості під військовою охороною.

Американські втрати у воєнних діях на острові від початку конфлікту до неділі були 16 вбитих, 77 поранених та три пропалих.

Департамент оборони повідомив, що вже розпочалося виведення американської морської піхоти з острова. Вже 700 морських піхотинців залишили Ґренаду і повернулися на свої бази в ЗСА. Речник Департаменту оборони заявив у неділю, що морська піхота ЗСА буде виведена з острова, як тільки дозволять на це обставини.

Кубинські власті повідомили в неділю з Гавани, що перша група поранених та вбитих у Ґренаді кубинців може прибути на Кубу ще в неділю. Перевезення поранених і вбитих ораганізували при допомозі Еспанії, Колюмбії та Міжнародного Червоного Хреста.

Куба потерпіла дипломатичну поразку

Гавана, Куба. — Куба заявила в четвер, 27-го жовтня, що вона прийняла пропозицію Колюмбії та Еспанії бути посередниками у справі повернення кубинців на батьківщину, які потрапили в полон в Ґренаді.

Згідно з повідомленнями з Куби, президент Колюмбії Белісаріо Бетанкур і прем'єр-міністер Еспанії Феліпе Ґонзалес, запропонували, щоб поранених, яких можна транспортувати, та вбитих відвезти літаками на Кубу. Всі інші кубинці, а також ґренадці, які бояться залишитися в Ґренаді, відпливуть до Куби пароплавами.

Дотепер немає ще офіційних даних про кубинські втрати, але добре поінформовані дипломатичні джерела в Гавані говорять, що приблизно 100 із 600 кубинських полонених поранені, а понад 100 кубинців пропали. Серед пропалих число поранених вважають є невеликим.

Захоплення Ґренади військами ЗСА створило для Куби серйозну дипломатичну проблему за багато років. Дипломати західних і комуністичних країн, вважають, що події в Ґренаді породили багато проблем і викликали сумнів щодо кубинського впливу в майбутньому в караїбському басейні та Центральній Америці.

Наприклад, уже в перший день американських дій в Ґренаді минулого вівтірка лівий уряд Сурінаму попросив кубинського посла покинути країну, не зважаючи на те, що дотепер військовий лідер Сурінаму Дезі Бутерсе підтримував дружні зв'язки з Кубою.

Дипломати вказують на те, що президент Куби Фідель Кастро на пресовій конференції минулого вівтірка ввечорі заявив, що у випадку американських дій в Нікараґуа, подібних до дій в Ґренаді, Куба не зможе нічим допомогти, маючи перед собою таку переважаючу військову силу.

„Кастро ізольований", — сказав один західній дипломат. Він втратив Ґренаду, його вигнали з Сурінаму. Він признався, що не зможе допомогти Нікараґуа", — підсумував дипломат.

Нікараґуанський провідник вийшов з повстанського союзу

Сан Хозе, Коста Ріка. — Речник повстанців проти сандіністського режиму в Нікараґуа признав в середу, 26-го жовтня, що провідний лідер повстанців Еден Пастора Ґомез залишив протисандіністський союз, у який він вступив 18 місяців тому.

Офіційний представник повстанців, цитуючи Пастору підтердив, що він покинув союз тому, що політичний керівник союзу Альфонсо Робельо Кальєхас пробував убити його Репортери не змогли зв'язатися з Пасторою і отримати підтвердження такого стану.

Речник повстанської групи Революційно-демократичного союзу, який базується в Коста Ріці, заявив, що Пастора вийде з союзу, але продовжуватиме боротьбу в джунглях зі своїм вірним Сандіністським Революційним фронтом, який нараховує тепер понад 3,700 бійців.

Речник, який назвав себе Вотсоном, заявив у телефонічному інтерв'ю, що Пастора виходить з решти союзу, в який входять також політична група і група фінансистів, а також група індійців атлантичного побережжя.

„Наскільки ми знаємо, розкол є остаточний", — сказав речник. Але інші повстанські джерела заявили, що непорозуміння є „сімейною сваркою", і можуть бути полагоджені.

Еден Пастора, якому 48 років, був вигнаний з Коста Ріки 28-го березня за те, що він викортистовував Коста Ріку як базу для повстанців, але потім йому дозволили повернутися. Пастора повернувся, але головну квартиру своїх повстанців переніс у повстанський табір у південній Нікараґуа.

Пастора був героєм революції в Нікараґуа, яка повалила проамериканський уряд генерала Анастазіо Сомози в 1979 році. В новому уряді сандіністів Пастора займав пост заступника міністра оборони. Потім Пастора покинув свій урядовий пост і втік з Нікараґуа в 1981 році. Рік пізніше він появився в Коста Ріці і проголосив, що буде воювати проти сандіністів у Нікараґуа, обвинувачуючи їх у зраді революції та пов'язанні з Кубою і Совєтським Союзом.

Усунули К. Черненка з ключевого партійного становища

Москва. — В дні 21-го жовтню ц. р. совєтські органи масової комунікації підтвердили вістку, що Константин Черненко, досі другий по черзі вельможа в комуністичній ієрархії, був усунений з головства секретаріяту компартії.

Як повідомляють чужинецькі дипломати в Москві, Черненка, який минулого року „конкурував" з Андроповим на становище першого секретаря, замінено колишнім заступником цього секретаріяту, Клявдієм Боґолюбовим. Цей останній був назначений головою цього секретаріяту ще минулого року, але щойно тепер „Правда" і „Ізвєстія" подали про це, що Боголюбова підвищено на голову, а його заступником назначено досі маловідомого А. Лукіянова.

Секретаріят компартії контролює членством компартії, зберігає всі тайні документи і часто допомагає у формуванні закордонної політики СССР.

Чужинецькі дипломати далі подають, що Черненко, якому була підпорядкована „ідеологія компартії", не міг нічого зробити чи видати будь-які рішення, бо Андропов прямо „бльокував" кожний його крок чи розпорядження. Далі, від останнього зібрання Центрального Комітету компартії в червні ц. р., Черненка не було видно в Москві.

Дипломатичні кола в Москві далі повідомляють, що Андропов, якого не було видно на жадних публічних виступах в Москві від серпня ц. р., відкликав свою офіційну поїздку до Болгарії, і пояснюють, що Андропов далі хворіє і є під лікарською опікою.

В Ню Йорку вшановано величавим бенкетом двох отців

Ню Йорк. (Р. Голіят). — Тут в церкві св. Юра в неділю, 23-го жовтня ц.р., о год. 4:00 по полудні, зібралося велике число отців, сестер Василіянок і сестер Служебниць та мирян, щоб гідно відзначити золотий ювілей душпастирства о. Севастіяна Стефана Шевчука, ЧСВВ, і срібний ювілей о. Тараса Теодора Прокопова, ЧСВВ.

Єпископ Василь Лостен і єпископ Славомир Микловш з Югославії, який є на відвідинах в ЗСА, взяли участь у торжественній Службі Божій, а відтак у святочному бенкеті обидвох ювілятів. Після Богослужения і мировання понад 550 осіб прибуло до авдиторії Академії св. Юра.

Цю зустріч з ювілятами відкрив і нею провадив парох і ігумен о. Патрикій Пащак, ЧСВВ. Він начеркнув коротку сильветку обидвох ювілятів для українського народу й Української Католицької Церкви. „Для кращого завтра — нам треба більше покликань у священичий стан", — закінчив своє слово Владика Лостен.

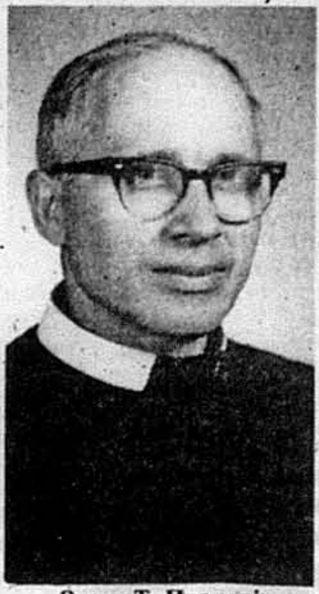
Цікаву сцену про теперішнє зматеріялізоване життя в ЗСА і брак духовних покликань показали учні школи св. Юра, яких вивчила сестра Моніка, ЧСВВ. На екрані в прозірках показано душпастирську працю ювілятів.

Отець Севастіян С. Шевчук, ЧСВВ, народився 3-го

Отець С. Шевчук

серпня 1909 року в Шіто, Саскачеван, Канада. В 1924 році він вступив до василіянського Новіціяту в Мондері, Альберта. Після закінчення студій на Григоріянському університеті в Римі він був висвячений 13-го серпня 1933 року єпископом Йосафатом Коциловським у Жовкві на священика. Він відвідав опісля всі василіянські манастирі в Галичині і на Закарпатті. В 1934 році він повернувся до Канади, де служив душпастирем в багатьох місцях українського поселення, організуючи Братства Українських Католиків і Українське Католицьке Юнацтво.

Отець Т. Прокопів

Праця о. Севастіяна ставить його в ряди перших василіян, уроджених в Канаді, що орали канадську землю від моря до моря і ставили солідну підставу релігійному життю українців в Канаді. На протязі останніх 15-ох років він був душпастирем в Ривергеді, Н.Й., Бінгемптоні, а останньо в парафії св. Юра в Ню Йорку, де на його плечах спочила відповідальність керувати парафією св. Юра, після смерти св. п. о. д-ра Володимира Ґавліча, ЧСВВ. Під цю пору о. Шевчук, не дивлячись на своє підупале здоров'я, надалі виконує свої душпастирські завдан-

(Закінчення на стор. 3)

ВЕЧІР Н. МУДРИК—МРИЦ

Торонто, Онт. — У суботу, 12-го листопада, о год. 7-ій вечора, тут в приміщенні Канадсько-Української Мистецької Фундації відбудеться авторський вечір і виставка картин поетки Ніни Мудрик-Мриц. Вечір організує Виховна комісія СФУЖО.

В АМЕРИЦІ

ПРЕСОВІ АҐЕНТСТВА І кореспонденти, які, до речі, отримали дозвіл на відвідини Ґренади поінформували, що 55 американських студентів високої медичної школи все ще зараховуються як пропавші без вістей і ніхто не знає, де вони перебувають — у приватних помешканнях, скриваються у підземеллях чи захоплені в полон кубинськими „робітниками" — добре вишколеними вояками кастрівської армії. Чарлз Модіка, канцлер медичної школи св. Юрія на неспокійному острові заявив, що спочатку він осуджував потягнення американського Уряду, але коли побачив розміри оборони і військову заанґажованість кубинських „робітників", прийшов до переконання, що інвазія була конечною, в першу чергу для рятування життя американських і британських громадян, зокрема студентів і перекреслення плянів Кастра. За пропавшими студентами розшукують американські вояки.

СОВЄТСЬКІ КОРАБЛІ в японському морі правдоподібно таки знайшли головну частину зістріленого їхніми джетами південнокорейського пасажирського літака. Американські і японські джерела інформують, що совєтські кораблі оточили колом одно місце на морі, де впав горіючий літак, у якому загинуло 269 осіб, в тому числі 61 американських громадян, і ведуть вже кілька днів розшуки, не допускаючи очевидно жадних інших кораблів. Розвідчі чинники думають, що совєтам йдеться про „чорну скриньку" із записаною розмовою корейських пілотів, хоч, як твердять спеціялісти, після двохмісячного періоду ледве чи можна буде цією стрічкою користуватися. ників засобів масової інформації

СЕНАТ ПОГОДИВСЯ НА виділення 42-ох мільйонів долярів для перенесення мешканців містечка Сентралії у Пенсильванії до іншої місцевості. Сентралія, як відомо, загрожена отруйними газами від вогню у вугільних шахтах, який горить там вже майже 21 рік. Крім перенесення мешканців, визначена сума повинна покрити закуп мешканевих будинків і бизнесів в Сентралії. Адміністрація президента Роналда Регена підтримує вже від довшого часу ідею перенесення і тому ніхто не сумнівається, що Р. Реґен підпише ухвалу Сенату.

КОНСЕРВАТИВНА ПОЛІТИЧНА активістка Филлис Шлафлі звернулася до дирекції телевізійної компанії Ей-Бі-Сі, щоб вона дала їй можливість для відповіді на висвітлення фільму під назвою „Ди дей афтер", який є фактичним політичним тенденційним двогодинним коментарем, фабула якого є так побудована, що вона накидує американським громадянам думку, що З'єдинані Стети Америки і Совєтський Союз треба ставити на одному рівні відповідальности за ініціятиву розпалювання нуклеарної війни. В одній частині говориться, що це правдоподібно таки ЗСА винні за перегоні в нуклеарному озброєнні.

У СВІТІ

ЛИВАНСЬКІ ПРОТИВНИКИ президента Аміна Ґемаєля і його політики зустрічалися в Дамаску з президентом Сирії Гафезом Ассадом, щоб обговорити спільні проблеми і підготуватися до загальної конференції замирення, яка повинна відкритися у Швайцарії цього тижня. На зустрічі були: лідер друзів Валід Джумблят, колишній прем'єр-міністер мусулманин Рашід Карамі, колишній президент християнин Сулейман Франджіє і керівник шіїтської напіввійськової організації Амаль Набіг Беррі. В той час, як вони зустрічалися в Дамаску, на південних передмістях Бейруту та в горах Шуф вибухли знову бої між ливанською армією та протиурядовими групами.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II попросив архиєпископа східнього побережжя відвідати голову Католицької Церкви в західньому стейті Вашінґтон і перевірити „критику на його пасторську діяльність". Перевірку зробить архиєпископ Джеймс Гікі з Вашінгтону, довголітній друг архиєпископа Гантгозена, який прибуде до Сієтл 8-го листопада. Ці відомості подав сам архиєпископ Гантгозен на початку цього тижня.

СОВЄТСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ, про якого повідомляли, що перейшов кордон з Туреччиною минулого місяця і потім утік до ЗСА, забрав із собою таємні документи, які розкривають пляни совєтського нападу на Іран та можливе вмішання на Близькому Сході. Згідно з турецькими джерелами, ознайомленими з втечею генерала, документи говорять про використання 60 дивізій. Документи не говорять про подробиці та обставини таких совєтських дій. Про втечу генерала повідомила вперше турецька газета „Гуррієт" 8-го жовтня. Потім турецькі джерела назвали прізвище генерала Грішіна, начальника генерального штабу Закавказького військового округу совєтської армії.

ЕСПАНСЬКИЙ УРЯД СХВАЛИВ пляни змін у командуванні збройними силами цієї країни, щоб поставити їх під сильнішу контролю уряду. Речник уряду сказав, що рішення було прийняте на засіданні кабінету міністрів минулої середи. Таке рішення спрямоване на посилення ролі прем'єр-міністра Феліпе Ґонзалеса і його уряду в прийнятті рішень військової політики Еспанії. Цей крок був прийнятий після звільнення минулого місяця високого генерала армії, який насмілився критикувати уряд, що породило побоювання, що генералітет не повністю погоджується з новою еспанською демократією.

ЗІ СТОЛИЦІ АРҐЕНТИНИ повідомили, що в розпалі виборчої кампанії і напередодні виборів в цій країні радикальна партія в середу, 26-го жовтня на своєму мітингу зібрала понад 800,000 своїх прихильників, що було найбільшою політичною згуртованістю прихильників якоїсь одної партії в сучасній історії Арґентини.

МІЖНАРОДНА АМНЕСТІЯ заявила в четвер, 27-го жовтня, що Китай виконав понад 600 вироків смерти від серпня цього року, і звернулася до китайського президента з закликом припинити масові страти. Правда, більшість страчених були вбивцями, насильниками, грабіжниками, але багато з них були лише звичайними злодіями, ошустами, хабарниками, організаторами недозволених товариств і установ або шпигунами. Амнестія вважає, що вироки на багатьох підсудних були занадто жорстокими і перевищували міжнародну міру покарання за подібні злочини.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Державне самовизначення

Вночі з 31-го жовтня на 1-ше листопада 1918 року переведено у Львові — і на терені цілої Східньої Галичини — державний переворот, символом якого став жовто-блакитний прапор, що вранці 1-го листопада появився на вежі львівської ратуші. Це був щасливий день для українців і найприкріша несподіванка для поляків. Від 1340 року Львів належав до Польщі, від 1772 року до Австро-Угорщини, але насправді був також під польським володінням. Тому той український прапор на ратуші Львова після сторіч перебування під чужинецькою владою — це було чудо.

Правда, воно тривало коротко. Воно не прийшло, як deus ex machina , з нічого. Не було б 22-го січня 1918 року у Києві — не було б і 1-го листопада у Львові. Кость Левицький назвав цю подію у своїй книжці „Великим зривом" — і це був насправді зрив поярмленої західньої вітки великого українського народу. Це був ніби імпровізований „зрив", бо запланований на протязі коротких днів, під натиском збоку молодих патріотів, як Дмитро Вітовський, Дмитро Паліїв і кількох інших, які були насправжніми творцями того Листопадового чину, всупереч становищу старших віком громадян з політичної верхівки, які рекомендували — за висловом д-ра Лонгина Цегельського - „триматися австрійської клямки" до останньої хвилини. Вночі з 31-го жовтня на 1-ше листопада тому 65 років галицькі українці „відірвалися від клямки" цісарської Австрії і проголосили Західню Українську Народну Республіку. Це була держава з усіма державними атрибутами: мала нарід, мала територію і мала державну владу.

Радість була коротка, бо зараз таки наступного дня почалася стрілянина з польськими „снайперами" на вулицях Львова, яка перетворилася у справжню війну. Спершу це була війна за Львів — вона тривала коротко, всього три тижні, коли-то українське військо вийшло зі Львова. Польсько-українська війна, яку вела створена вже на швидку руку реґулярна Українська Галицька Армія, тривала теж коротко, бо вже 18-го липня 1919 року УГА перейшла Збруч на Наддніпрянську Україну, підсиливши тамошню Дійову Армію Української Народної Республіки Відомо, що „великий зрив" , що його перевів український народ спершу після упадку царату на Наддніпрянщині та згодом у Галичині, доповнений остаточно проголошенням самостійности в Карпатській Україні 14-го березня 1939 року, той великий зрив, що перейшов до історії, як українська визвольна війна-революція, скінчився невдачею. Польсько-українська війна мусіла скінчитися поразкою українців, бо Польща мала могутнього протектора — Францію яка поставила на ноги армію генерала Галлера і вивінувала її тогочасною найкращою зброєю та вирядом. Повторилася історична правда, що для здобуття поярмленим народом своєї держави треба мати не тільки власну волю, але й міжнародну коньюнктуру, в якій якась сильна чужа держава вбачала би у створенні нової держави власний інтерес. Франція мала інтерес, щоби на сході від Німеччини постала ворожа Німеччині Польща. А проблема українського визволення була тоді на Заході взагалі невідома і незрозуміла. Адже Вудро Вілсон у своїх історичних 14-ох точках признав право самовизначення тільки полякам і чехам — про всі інші поярмлені і Австро-Угорщиною і царською Росією народи він не знав і їх легковажив.

Гасло „через Київ до Львова" врятувало мораль Української Галицької Армії, яка створила пісню „встоятись не було сили.

Пізніше гасло „віри у власні сили народу" врятувало мораль західніх українців, які знову опинилися під пануванням Польщі між двома світовими війнами.

Тепер ідеал соборности і суверенности здійснений тільки у першій його частині: ми маємо соборність, але це соборність у неволі. Існує вже велика різномовна література про українську визвольну війну, її хід і її провал, існує і велика література про перебування України в рамках СССР. Ведеться по нинішній день дискусію між істориками — аналітиками про причини нашої прогри. Ми програли з різних причин, але залишилася леґенда. Залишилася свідомість, що Україна на всіх своїх землях перевела державне самовизначення. Програли війну реґулярні армії УНР і УГА, але вони дали поштовх до створення масових повстань на Наддніпрянщині, до створення підпільно-революційної дії у Галичині, до постання — вже за Другої світової війни — Української Повстанської Армії й Першої Дивізії Галичина.

Сьогодні Україна переживає знову один із найприкріших періодів своєї тисячолітньої історії. Московсько-большевицькі окупанти залишили фірму УССР, бо занадто свіжою ще була традиція рідної УНР, Гетьманату і після нього знову УНР за Директорії, щоб цілком перекреслити той період. І Москві видалось, що під вивіскою УССР легше буде завернути до внутрішньої політики царату, який в Україні бачив Малоросію і малоросів. Сьогодні в Україні йде з одного боку процес перетворювання української нації в „радянський народ", з другого — процес спротиву. Віримо проти надії, що Україна таки воскресне.

Ольга Кузьмович

ЧИ ЗУМІЛИ МИ ПЕРЕДАТИ ЛИСТОПАДОВУ ЛЕҐЕНДУ?

Шістдесят п'ять років минуло від славного 1-го Листопада 1918 року, який ми мешканці Західньої України з таким пієтизмом постійно відзначуємо. На жаль, з кожним роком менше нас тих, що були співучасниками Листопадового Зриву, а то і його свідками. Щораз менше їх стоїть все ще по-вояцькому виструнчених на Панахиді за поляглих друзів, щораз менше сидить у почесних перших рядах на Листопадових академіях.

І немає вже кому розповідати дітям, внукам, а то й правнукам як воно було, з яким зворушенням вітали вони у Львові цей ранок Першого Листопада, як зі сльозами радости кидалися одні одним в рамена на вулицях того рідного міста, що вперше після довгих віків стало знову українським.

Роки ідуть, біжать, а 65 листопадів,то великий шмат часу, що зумів не одне знищити, затерти, приспати.

Насувається, однак, питання чи коли немає очевидців і співтворців цього національного акту — має він ізчасом стати зовсім призабутим?

Кажуть, що дуже важко передавати з роду в рід історію чинів, що закінчилися поразкою.

А все ж здається, що треба передавати молодим поколінням історію свого народу та його ясних і темних моментів, наголошуючи таки ці ясні. Так саме передавали нам історію наші батьки і діди співучасники визвольних змагань Першої світової війни. І виховувалися ми на ній, слухали з пієтизмом розповідей очевидців, гордилися тим, що вони нас вибрали, як спадкоємців їхньої боротьби за незалежність і самостійність України.

Тоді молодими студентами ми йшли з ними плече-в-плече кожного Першого Листопада на заборонені часто святкування; на Панахиду за упавших в боях за Львів, ми не боялися палок польської поліції і несли високо синьо-жовтий прапор. Для нас, тих із Західньої України — це був справді Великий День!

Сьогодні, у вільному світі, увійшло у громадське життя ще одне покоління; яке повинно б тепер з нами іти плече-в-плече у кожній національній річниці. Але їм вже ніхто не розповідає пережитого і ніхто зі зворушенням не згадує цих незабутніх моментів з історії нашого недавнього минулого.

А що зробили ми, переємці,тих ідей? Чи зуміли ми передати леґенду Листопадового Чину нашим дітям і внукам? А може загубили ми її по стежках наших мандрівок, по залях засідань, по наших вигідних домах, де панує телевізор і нецікавий добробут?

Хай кожен із нас дасть сам собі відповідь на ці питання.

Але вистане завести сьогодні розмову з першою із краю українською людиною молодшого покоління, щоб переконатися як мало, а то і нічого вже їм невідомо про це, що діялося 1-го Листопада 1918 року. Десь, колись, вчилися вони про це, або лише перебігли зайцем в українознавчих школах, чи таборових гімназіях, десь тут і там пригадують ще як брали участь в Листопадових святах, але все те затерлося вже з бігом років у пам'яті, а відногити її немає як і кому.

Ніде правди діти, навіть ті, які тепер бажають самі здобути короткі (бо хто має сьогодні час?) інформації про перебіг Листопадового зриву не дуже знають,де за такими шукати. Не допомагають у тому і доповіді, якщо ще такі є у більших скупченнях українців, бо вони звичайно повні „квітистих" висловів, повні патосу, але скупі на звичайні факти.

Отже затихає поволі відгомін листопада там, де живуть вільні українці, а що вже й говорити про тих, що залишилися на зрошеній кров'ю українській землі.

А ми, що були переємниками акторів великої драми на сцені нашої історії,здається, не зуміли як слід вив'язатися з нашої ролі.

Марта Р.

І знову був Листопад...

Осінь 1928 року: 31-ше жовтня. У 10-ліття національного зриву за українську державу — величава панахида на площі св. Юра. Проти митрополичої палати висипана висока могила із дубовим хрестом, на якому терновий вінок, що в ньому вплетені грозна червоної калини (Ох, як те терня кололо нам, пластункам, руки, як ми цей вінок плели!). Могила вкрита й іншими вінцями від різних українських установ і товариств. Довкола могили почесна стійка колишніх українських військовиків, пластунів і пластунок, подалі представники наших організацій із прапорами і транспарантами.

А народу і не злічити! Куди не кинути оком — уся площа залита людьми.

Панахиду відправляє багато наших священиків під проводом о. митр. Куницького, співають злучені хори Львова. А на закінчення: „Гей, у лузі..."...

Із бальконy митрополичої палати поволі спускається вниз довгий..., довгий синьо-жовтий прапор, а на ньому великими блискучими літерами виписано: „У В О, " Всі стоять „на струнко". Тільки пісня над нами. Вже останні її слова....

Поволі відходять священики.

І знову пініссімо... „Ви жертвою в бою нерівнім лягли"(Тоді ми цю пісню співали).

Зі святоюрського подвір'я починає формуватись похід вулицею Міцкевича... І раптом біля вхідної брами крик „поліція"... „військо"... Лунають постріли, кіннота впадає на людей... Крики... плач... Асі пощастило вибратись із оточеної військом святоюрської гори. Підходить вгору вулицею Мохнацького до свого мешкання. Нараз повз неї вниз з'їжджають з розгоном вантажні поліційні авта, а в них повно людей. Та це ж наші студенти з Академічного Дому при вул Супінського!!! Ася пізнає знайомі обличчя. Хтось крадькома помірявсь з нею поглядом, хтось ніби припадково підніс руку.. Вже зникли на вулиці Миколая.

А ось і український Академічний Дім при вулиці Супінського ч. 21. Ніде світел, тільки у пітьму ночі зяють повибивані вікна і виламана вхідня брама, через які хтось зі середини ще викидає меблі, особисте устаткування, книжки, якісь молоді люди у корпорацьких шапках, з грубими палицями, бігають по площі перед домом, докінчуючи нищівне діло. Постріли, крики, свисти...

А поліція стоїть спокійно при вході на площу і приглядається нищівному ділу...

„Не затримуватись, не затримуватись"! кричить на Асю поліцист. А Ася збігає вниз вул. Супінського до трамвайної зупинки...

Тієї пам'ятної ночі знищено у Львові майже всі українські установи, крамниці та навіть приватні українські будинки чи мешкання. Польські студенти і „вулиця" гуляли цілу ніч. Сотні українців арештовано, а найбільше молоді. Українське національне життя, загоюючи свої рани, на короткий час припинило свій біг. А там ще з більшою силою почало розгортати свою дію.

Іван Боднарук

ДО 110 - ЛІТТЯ НТШ

Наукове Товариство ім. Шевченка у вільному світі цього року відзначає свій 110-літній ювілей оснування цього Товариства у Львові в 1873 році. Воно стало осередком, тоді єдиним, української науки не тільки на західньоукраїнських землях, але й на всю соборну Україну, коли на центральних землях Валуївський циркуляр і Емський указ забороняли українське друковане слово. Воно й постало у Львові 1873 року неначе у відповідь на Валуївський циркуляр, яким заборонено видавати наукові праці і книжки для народу українською мовою в межах російської імперії. Від самого початку НТШ було українською науковою установою соборницького характеру, з першим головою проф. Михайлом Грушевським і першими значними фондами з земель Наддніпрянщини.

Спершу НТШ існувало не як Наукове Товариство, а як літературне. Тільки згодом воно було перетворене в Наукове Товариство, взявши собі за патрона Т. Шевченка. Як установа НТШ почало організувати різні секції, комісії та архіви, які випускали окремі збірники своєї праці. Вони прислужилися до розвитку наукової мови й вироблення термінології (І. Верхратський, Вол. Левицький, М. Мельник, І. Пулюй, І. Раковський). З постанням НТШ почалася боротьба між двома течіями: москофілами й народовцями. Всю наукову працю вело НТШ на основі народної мови. Велику ідею заснування НТШ спонтанно підтримали наші львівські міщани, які склали понад 18000 корон, що в тих часах було великою сумою. Перші Загальні Збори відбуло товариство в червні 1874 року. Пієтизм народних мас для праці НТШ перенісся і за кордон, коли по Другій світовій війні відновлено діяльність Товариства спершу в Німеччині, а потім і в ЗСА, в Канаді, в Австралії та в Західній Европі, де у Франції в Сарселі є головна редакція „Енциклопедії Українознавства".

Роля, що її відіграло НТШ на полі української науки на протязі своєї 110-літньої діяльности — величезна. Престиж НТШ збільшувався повсякчасно з дня на день. Досягнення НТШ зуміли поставити українців під науковим аспектом на рівні з іншими культурними народами світу. Тому український народ мусить пам'ятати, що досягнення НТШ за 110 років діяльности, це досягнення цілого українського народу. Велетенські заслуги НТШ не тільки в науковій і видавничій праці, але теж в організованні великої і рідкісної Бібліотеки Національного Музею та модерної друкарні. Від самого початку мало НТШ загальнонаціональну, соборницьку настанову, прийнявши ім'я Шевченка і його державницьку ідеологію, НТШ і його основники з обидвох боків російсько-австрійського кордону поставили собі монументальне завдання створити в Галичині науковий український П'ємонт і перетворити новозасноване Товариство в українську академію наук на зразок західніх академій. Уже в 1916 році віденський уряд погодився дати НТШ права державної академії наук. Перешкодили цьому розпад Австрії і війна. Довголітній голова НТШ М. Грушевський у Львові, на семінарах і засіданнях НТШ більше, як на університетській катедрі, зумів створити нову українську історичну школу. Додати б, що заснований Грушевським і Франком журнал НТШ „Літературно-Науковий Вістник відіграв дуже важливу ролю в розвитку українського письменництва й науки, а монументальна „Історія Руси-України" Грушевського є вже близько сто років основою нашої історії.

Золота доба НТШ закінчилася з Першою світовою війною. Польща не тільки відмовила Товариству всякої допомоги, але ще й ставила перешкоди в його розвитку. До того зліквідувала всі українські катедри Львівського університету й цим зменшила число співробітників НТШ. Від зрозуміння українського громадянства залежатиме, чи НТШ і далі зможе виконувати свою відповідальну службу для української науки, зокрема в ділянці наукової інформації чужинецького світу про Україну. Від постави української громади в ювілейному році НТШ залежатиме, чи НТШ матиме змогу продовжуватиме свою діяльність, а зокрема, чи зможе видавати велику кількість наукових публікацій та відбувати свої наукові конференції, конгреси та окремі доповіді й панелі. З нагоди свого 110-річчя Управа Головної Ради НТШ проголошує збірку Ювілейного Фонду з метою зібрати чверть мільйона долярів на продовження запланованої на велику скалю наукової і видавничої діяльности.

Наша громада зовсім певно здає собі з цього справу. Її могутньою відповіддю на похід ворога проти української духовости була велика жертвенність на встановлення Центру Українських Студій в Гарварді. Цього року, у 110-ліття найстаршого й найбільшого виразника вільної української науки, НТШ, повинно українське громадянство виявити таку саму жертвенність на Ювілейний Фонд НТШ. Це буде наш найбільш переконливий плебісцит у користь вільної української науки, проти її гноблення і нищення окупантом.

В КІНЦІ МИНУЛОГО ТИЖНЯ відбулася дуже голосна дебата членів Комісії міжнародних справ в Палаті Репрезентантів. Темою дебати була інвазія американських військових частин і з'єднань інших маленьких карибських держав на Ґренаду, яка готувалася стати повним сателітом комуністичної Куби і Совєтського Союзу, на що вказувала велика відносно присутність кубинських „робітників", які були добре вишколеними вояками реґулярних військових частин Куби та великі запаси совєтської зброї захоплені американськими морськими піхотинцями після висадки на острів. Деякі демократи доходили до таких курйозів, що називали військову акцію в Ґренаді, — яка, до речі, мала також на меті рятувати життя багатьох сотень американських громадян, — „ганебним імперіялізмом", у противагу до республіканців, які називали блискучу акцію морських піхотинців „світлими моментами" в історії війська. Конґресмен Клемент Заблоцкі, демократ з Висконсину намагався стримати гостроту дискусії, але конґресмен Пітер Костмаєр, демократ з Пенсильванії, обкидав Уряд Роналда Реґена демагогічними фаєрверками, після чого дебати перейшли у сварку.

Володимир Фіцалович

Листопадовий Зрив

І знов вертається річниця
Велика й славна — Листопад!
Немов на небі блискавиця,
Немов потужний водопад.

Ні! Це не блискавка на небі,
Ані не шум це бурунів...
Це зрив народу, що в потребі
Піднявся проти ворогів.

Ідейні наші Усусуси
Встають на прю, ідуть у бії.
Листопадовий Зрив зворушив
Наш княжий Львів, як буревій.

Стріляють кріси і гармати.
Дрижить земля і ллється кров:
„Ми йдемо волю здобувати,
Ми йдемо в бії настрімголов!"

Стрільців завзяття меж не має,
Вітовський всіх вперед веде...
Стрільці двірець уже займають,
І скоро Львів вільний буде.

Нарешті ворог вже розбитий,
Надходить день, минає страх, —
На ратуші прапор розвитий
У синьо-жовтих кольорах.

О, Листопаде, незабутній!
Лишив ти нам Новий Завіт:
Що волю мусимо здобути,
Щоб дочекатись кращих літ.

В столиці Льва, в стариннім місті,
Свят-Юрський дзвін б'є в небеса,
Бо проголошують там вісті,
Що Україна воскреса!...

Ю. Крижановський

КОМПЮТОР І МИ

I.

Компютор — знак часу

Мабуть немає серед нашої спільноти людини, яка б в такій чи іншій формі не зустріла компютора. Бо подумайте тільки: берете в руку газету чи журнал — вони складені на компюторі. Дістаєте рахунок за електрику, газ, телефон — вони виготовлені компютором. Ідете на закупи до крамниці — і касир компютором відчитує ціни товару, автоматично додає їх — і вже для вас готовий рахунок. Дістаєте листи-реклями, в тексті яких ваше прізвище кількакратно повторене. Листи рівненько й гарно написані, наче б то хтось написав до вас особисто. Але ні — це теж діло компютора. Тисячі інших дістали такий же лист, в якому компютор змінив тільки прізвища й адреси. А скільки разів ви бачили підлітків — може й власних дітей, як вони зі святим захопленням і безмежним сконцентрованням грали електронні гри, т. зв. відео? Їхнім партнером у цих грах теж був компютор, який у мініятюрній формі т. зв. мікропроцесора керував кожним кроком гри і давав зорові ефекти на екрані, а звукові ефекти в голоснику.

Подібних прикладів — безліч. Останніми роками компютор так втиснувся в кожну ділянку життя, що без нього життя просто немислиме. Найперше він знайшов собі місце у великих фірмах, наукових установах і державних інституціях. Перші компютори — велетні збудовані вже 40 років тому. Вони вживали радіолямпи й видавали неймовірну кількість тепла. Вони вміли тільки орудувати числами (додавати, множити і т. д.).Щойно в 1951 році компютор Юнівак навчився „читати й писати" літери.

З кінцем 1960 років на маленьких оплатках силіцію (silicon ships) розвиток техніки дозволив продукувати тисячі транзиторів у т. зв. інтеґрованих схемах і все докорінно змінилося. Куди менші розміром компютори витиснули з ужитку перестарілі компютори — велетні з їхніми радіолямпами. Масова продукція обмежила ціни різнорідних мініятюрних силіцієвих інтеґрованих схем, завданням яких було виконувати різні електронні функції. Вкінці дійшло до того, що на оплатку силіцію зроблено мозок мініятюрного компютора — мікропроцесор, а додавши ще кілька інших інтеґрованих схем, щоб вони виконували потрібні допоміжні завдання, створено малий, недорогий, легкий а навіть і переносний компютор, який згодом дістав назву персонального компютора. Рік 1975 вважають роком впровадження персонального компютора. Така популяризація компютора дала змогу широким масам населення, як інституціям, так і приватним особам, набути персональний компютор, його пізнати та пристосувати до своїх потреб.

Сьогодні загально вважають, що компютор уже має дуже велику, а в майбутньому матиме без перебільшення колосальну ролю для цілого людства. Так, як практичне застосування вдосконаленого парового двигуна під кінець XVIII сторіччя було початком індустріяльної революції, так і винахід компютора вважають початком революції зберігання й обміну інформації. Недаром престижевий американський журнал „Тайм" недавно вибрав найвизначнішою людиною року...компютор.

Мимоволі насувається питання — а на якому місці компютор в українській громаді? Чи дотримуємо кроку в цій так важливій і потенціяльно дуже для нас допоміжній ділянці іншим, чи остаємо позаду? Виглядає, що сама істота компютора для нас майже незнана. Не знаючи й не розуміючи компютора, в нас є страх, природний до всього незнаного й незрозумілого. Він відстрашує нас від ужитку компютора, дарма, що цей ужиток може принести і нам дуже великі користі. Саме тому варто нашу громаду в приступній формі про компютор поінформувати, пояснити принцип його дії і вказати на його потенціял і можливості застосування. Слід також сказати, як його можна зукраїнізувати, щоб поставити на услуги українській громаді.

Компютор — хто він такий?

Почнемо ствердженням, що компютор — це електронна машина, яка сама по собі не вміє ані думати ані будь-що вирішити, а якої інтеліґенція є рівна нулеві. Та його зганивши, треба таки сказати, що компютор може робити також і всякі фантастичні речі — дуже швидко, справно, без помилок і без емоцій — але тільки те і тільки так, як його навчить людина.

Треба відрізнити чітко дві „половини" компютора. Перша з них — це ввесь той крам, апаратура, що робить компютор важким. Це його частини з металю, пластику, його коробка, дроти, екран, диски, друкувальний пристрій (електрична друкарська машинка без клявіятури) і т. д. Усі вони дуже реальні, в додатку звичайно тверді і тому назвали їх твердим крамом (hardware).

Друга половина компютора — це та наука, інтеліґенція, яку йому дає людина. Це інструкції, що і як компютор має робити, в якому порядку; коли має почати, коли перестати, які рішення зробити, на основі яких даних і т. д. Ці інструкції дає людина компюторові його мовою — такою, яку він розуміє. Увесь цей крам мовою компютора є практично без фізичної субстанції, характеру абстрактного, електронного. Тому й назвали його в противагу до твердого краму, м'яким крамом (software).

Компютор може справно діяти тільки тоді, коли обидві його „половини" до себе підходять і творять одну цілість. Дуже важливим є пам'ятати, що сьогодні в світі компюторів ще нема стандартизації. Кожна фірма здебільшого має свою власну компюторну систему, а тому не кожна „половина" твердого краму пасує до якоїнебудь іншої „половини" м'якого краму. Різні „половини" можуть до себе зовсім не підходити, а коли вони не припасовані, вони не створять одної цілости і компютор працювати не буде.

Подібно, як писана мова складається зі слів, а слова з літер, так і мова компютора складається зі слів, слова з літер, а літери є створені з бінарних чисел. Бінарна або двійкова система каже: кожне для цього призначене місце можна або чимось заповнити або залишити порожним.

Якщо це призначене місце, що має назву бінарний знак або біт, заповнене, його позначаємо одиницею. Якщо воно порожне, його позначаємо нулем. Так отже маємо два і тільки два стани: стан 1 (або „так" або „струм є") і стан 0 (або „ні" або „струму нема").

(Продовження буде)

ЮВІЛЕЙНІ ВІСТІ

НАУКОВОГО Т-ВА ім. ШЕВЧЕНКА

Ч. 2.

Нова адреса НТШ: Shevchenko Scientific Society, 63 Fourth Ave., New York, N.Y. 10003

ЮВІЛЕЙНИЙ НАУКОВИЙ КОНҐРЕС У 110-РІЧЧЯ НТШ
ПРОГРАМА

П'ЯТНИЦЯ, 4-го ЛИСТОПАДА

Год. 7:00 вечора, конференційна заля Б.
Ярослав Падох: **Відкриття**

I. Літературознавча сесія, присвячена бл. п. Михайлові Тершаківцеві
Предсідник: Богдан Романенчук
Доповіді:
Альберт Кіпа: "Гайнріх Гайне й українська література"
Євген Федоренко: "Михайло Коцюбинський і Максим Ґорький"
Богдан Романенчук: "Українська література поза Совєтським Союзом між двома світовими війнами"
Максим Бойко: "Богословца от словес"
Наталія Пазуняк: „Проблема двійника в поемах Івана Франка „Поєдинок" і „Похорон"."

II. Мовознавча сесія (конференційна заля В)
Предсідник: Василь Лев
Доповіді:
Василь Лев: "Українські філологи у вільному світі"
Марія Овчаренко: "Українська літературна мова в УРСР"
Петро Одарченко: "Форми місцевого відмінка іменника Україна"
Юрій Перфецький: "Українські мовні риси в білоруській хроніці Биховця".

СУБОТА, 5-го ЛИСТОПАДА

Год. 9:00 до 11:30 рано

I. Історична сесія (Конференційна заля Б.)
Предсідник: Степан Горак
Доповіді:
Степан Горак: "Західні студії україніки в совєтській історіографії".
Володимир Трембіцький: "Дипломатичний корпус в Києві в 1918-1920 рр."
Вінкентій Шандор: „Пряшівщина під тимчасовою адміністрацією Чехо-Словачини в 1919 р."
Богдан Цюцюра: "Остання сесія Галицького Сойму (1913-1914) — Етап боротьби українців під Австрією за політичну еманципацію".
Василь Луців: "Участь козацтва в обороні Відня"
В'ячеслав Сенютович-Бережний: "Герб Гетьмана Івана Мазепи".
Ярослав Падох: "Правнича наука в НТШ (1873-1983)."

II. Філософічно-богословська сесія (Конференційна заля Г)
Предсідник: Василь Калинович
Доповіді:
Михайло Кушнір: "Критерії оцінювання філософської мислі Г. Сковороди".
Теодор Мацьків: "Каменський і Сковорода — слав'янські педагоги".
Василь Ленцик: "Духовна семінарія у Львові — Осередок духовного відродження Галицької України".
Микола Андрусяк: "Початки крижівацького епископства славянського обряду".
О. Мелетій Войнар: "Міжобрядне право в новому латинському кодексі з 1983 р."
Олександер Домбровський: "Теофіль Коструба — Людина, Історик, Енциклопедист"

III. Математично-фізична сесія присвячена бл. п. Олександрові Смакулі (Конференційна заля В)
Предсідник: Володимир Петришин
Доповіді:
Роман Андрушків: "Розвиток математичних наук на Україні в першій половині 20-го століття".
Володимир Василакі: "Альгоритми в компютерованій темографії і їх застосування"
Роман Воронка: "Життя і творчість Михайла Остроградського"
Володимир Петришин: "Відношення метод Ґалєркіна, Крилова й Кравчука до модерної теорії А-властивих операторів".

ІУ. Хемічно-біологічно-медична сесія I (Конференційна заля А)
Предсідник: Юрій Луцишин
Доповіді:
Теодор В. Залуцький: "Нові серцево-судинні ліки та їхнє значення"
Ярій Луцишин: "Evaluation of Warfarin —H_2 Antagonist Intraactions in Beagle Dogs" (доповідь в англійській мові — українське резюме).
Л. Л. Заїка: "Spices, Their Uses and Effects" (доповідь в англійській мові — українське резюме).
Леонід Мостович: "Розвиток радіології".
Володимир Гординський: "Новий підхід до власного визначення рака".
О. Степан Хрепта: "Етика в науці і медицині".

Година 12:00 — посвячення Дому НТШ

Година 2:00 до 4:30 пополудні

У. Пленарна сесія: Сучасна Україна, наука і політика (Конференційна заля Б)
Доповіді:
Омелян Пріцак: "Роля НТШ в історії України"
Юрій Шевельов: "Мовознавство на Україні (1970-1982).
Мирослав Прокоп: "Концепція совєтського народу і злиття націй в СССР".

Ювілейна Зустріч — бенкет
Український Народний Дім
2-га Авеню і 9-та вулиця, Ню Йорк
Година 5:00 — коктейль, година 6:00 вечора — бенкет
Товстмайстер: д-р Степан Ворох

НЕДІЛЯ, 6-го ЛИСТОПАДА

Год. 10:00 до 12:00 пополудне

УІ. Шевченко — Франкознавча сесія (Конференційна заля Б)
Предсідник: Володимир Стойко
Доповіді:
Богдан Стебельський: "Символічні поняття батька й матері в поезії Шевченка"
Ася Гумецька: "До питання звукосимволізму у віршах Шевченка"
Володимир Жила: "Іван Франко — дослідник і перекладач Овідія"

УІІ. Хемічно-біологічно-медична сесія II. (Конференційна заля В)
Предсідник: Роман Осінчук
Доповіді:
Роман Осінчук: "Леонід Дмоховський - український вірополог"
Роман Микитович: "Про саморегуляцію популяцій европейського дикого кролика"
Іван У. Громик: "Стерильна мутація з компактними багатоквітковими суцвіттями у гороха"
Павло Пундій: "Участь українських лікарів у всеслов'янському союзі"
Олександер Архімович: "Gypsy moth — небезпечний шкідник лісу"
Роман Максимович: "Структура видільної тканини внутрішньої секреції у xanthium (нетреби).

Обідова перерва

Година 2:00 до 4:00 пополудні

УІІІ. Пленарна сесія: Українська наука у вільному світі (Конференційна заля Б)
Предсідник: Франко Сисин
Доповіді:
Петро Саварин: "Українська наука у вільному світі — проблеми праці й співпраці".
Франко Сисин: "Стан українських історичних наук на Заході".
Атанас Фіголь: "Значення Української Енциклопедії для науки"
Володимир Кубійович: "Етнічні групи Галичини на 1939 рік"
Антін Драган: "Англомовна Енциклопедія Українознавства — її значення і наслідки".
Ярослав Падох: Закриття

Д-р РОМАН ОСІНЧУК
голова Ділового Ювілейного Комітету

Проф. ЛЕОНІД РУДНИЦЬКИЙ
голова Комісії Наукового Конгресу

* У всіх сесіях, за винятком пленарних, доповідачі мають найбільше між 15 і 20 хвилин на читання своїх доповідей.

У 110-РІЧЧЯ НАУКОВОГО Т-ВА ім. ШЕВЧЕНКА

Ярослав Падох

У невпинному змаганні

Декілька місяців тому Наукове Товариство ім. Шевченка пригадало українському громадянству у вільному світі своє 110-річчя, яке воно тривало відмітило набуттям репрезентативного чотириповерхового дому на одній з кращих площ університетського кварталу Ню Йорку. Ціну купна покрито банковим кредитом та позикою з дослідчо-видавничого Фонду Миколи й Наталії Данильченків.

Щоб сплатити ці зобов'язання, НТШ звернулося до своїх членів і свого громадянства, з закликом про допомогу, без якої воно не могло б продовжувати свою столітню працю. Ця допомога вже розпочалася. Близько три сотні українських громадян і громадських та церковних установ, на чолі з Високопреосвященішими Владиками, склали за останні чотири місяця понад 200,000 долярів, тобто біля четвертини кошту набутого дому.

Акція допомоги розгортається й збільшується число громадян, які окремими імпрезами, полученими із збірками, відмічують великий ювілей свого найстаршого, наукового товариства, врятованого від нещадних займанців України.

НТШ вітає складені пожертви з глибокою вдячністю й водночас з радістю й вдоволенням. В одержаних часто княжих дарах воно добачує громадське признання за столітні досягнення й, що більше, за довір'я до сучасної й майбутньої праці НТШ. Про це говорять переконливо однодушні ухвали двох українських професійних товариств: Товариства Українських Лікарів Північної Америки, що об'єднує понад тисячу лікарів, та молодого, бо щойно семілітнього Об'єднання Українсько-Американських Адвокатів, які стають членами-прихильниками НТШ й закликають стати ними усіх своїх членів. Ці ухвали нагадують великий історичний прецедент гетьмана П. Конашевича-Сагайдачного, який біля триста п'ятдесят років тому вписався, разом з усім козацьким військом, до Київського Братства, яке згодом перемінилося в Могилянську Академію!

Це всегромадське признання зобов'язує НТШ не лише до великої вдячности, але й це більшого зусилля: продовжувати й скріплювати свої уже вікові труди для вільної української науки, як одної із найважливіших ділянок змагань за відновлення суверенної української держави та за належне нам місце „у народів вільних колі".

Д-р мед. Роман Осінчук

ДІМ НТШ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ

При різних нагодах ми підкреслюємо, що наше Наукове Товариство ім. Шевченка є нашою найстаршою науковою й дуже заслуженою установою, а згадуючи слова В. Дорошенка, НТШ є правдивим промотором української науки та предтечою інших українських наукових установ в Україні. НТШ навіть в часі ворожої окупації Зах. України не припинювало своєї діяльности у Львові.

По виході зі Львова на еміграцію в 1944 р. наші вчені - члени НТШ несли за собою його ідеї на скитальських дорогах і вже в 1947 р., відновили НТШ у Німеччині серед безрадних та непевних умовин еміграційного життя. А, роз'їхавшись на постійний побут до різних країн, наші вчені створили чотири об'єднані зі собою вогнища НТШ в Европі, Америці, Канаді і Австралії. Досить вчасно, бо вже в 1947 р., повстало НТШ Америки в Ню Йорку й воно, розвившись чи не найкраще цього року святкує 110-ліття нашого матірнього НТШ та 35-річчя НТШ в Америці.

Для ще більше видатної та упорядкованої діяльности НТШ потребує теж свого власного дому, в якому можна б належно розмістити досить обширну українознавчу бібліотеку та архіви, де можна створити вогнище з культурною обстановкою для своїх членів та взагалі українських дослідників і, врешті, куди можна б запрошувати вчених чужинців та закріплювати з ними корисні зв'язки.

Упродовж шести років ми шукали за відповідним будинком серед нашого населення на давнтавні, чи в „Українському селі", Ню Йорку, близько наших громадських, культурних і економічних установ. Переглянули ми нераз по кілька разів, 27 будинків і врешті закупили будинок, який своїм положенням, величиною та ціною найкраще відповідав нашим потребам і спроможностям.

По його пляновій перебудові з зовні, а зокрема всередині, ми врешті створили Дім НТШ, що своїм виглядом та культурною обстановкою буде атракційним і для наших молодих науковців, як також для чужинців, що зацікавлені українською проблематикою. Велика бібліотека розміщена на 2-3 поверхах, з контрольованою температурою та вологістю, упорядкована фаховими бібліотекарями; пристойна конференційна заля, вестибюль та інші приміщення.

У сьогоднішних часах кошти купна й перебудови такого дому є, очевидно, великі. НТШ не є багате і для згаданих справ мусіло дещо забрати грошей, призначених на видавничі цілі та, очевидно, запозичити у банку. Всі ці гроші треба буде звернути на попередні цілі.

Саме з цих причин Управа НТШ з нагоди Ювілею звернулась із закликом до громади за пожертвами на Ювілейний Фонд НТШ, а зокрема до установ і поодиноких громадян, ставати фундаторами НТШ, складаючи 1000 чи більше долярів. Імена таких фундаторів будуть вписані на почесні таблиці, вміщеній у вестибюлі будинку на вдячну про них згадку.

Подяка і Прохання

Відзначаючи 110-річчя Наукового Товариства ім. Шевченка, українські науковці у вільному світі, а з ними і вся наша громада, звеличують Ювілей—110-річчя безперервної праці НТШ для української науки і культури та безнастанного змагу за українську національну правду.

Великий дім НТШ у Львові 110 років тому став центром наукових сил, а їхня праця дала велике жниво.

Напрям праці у НТШ визначили такі велетні української науки, як Михайло Грушевський, Іван Франко, Володимир Гнатюк. За ними слідували інші.

Сьогодні, понад 200 томів „Записків НТШ" знаходяться по всіх більших бібліотеках світу як свідки величі української науки—нашої національної гордости.

Цього року, у 110-річчя НТШ, Управа НТШ в Ню Йорку придбала у цій метрополії світу новий, модерно влаштований дім виключно для цілей НТШ; до цього дому можна буде з гордістю запросити на наукові конференції найвидатніших науковців світу.

„Відважна Управа НТШ" як її називає у надрукованій в попередніх „Вістях" своїй статті голова Ювілейного Комітету д-р Роман Осінчук, мала всі підстави для того, щоб рішитися на закуп коштовного нового дому, бо вірила і знала, що її у відважному почині вповні піддержить патріотична і жертвенна рідна громада, яка завжди „великого бажає". По сьогодні, і після відносно короткої, бо тільки кількамісячної збіркової акції, ця громада дружньо і скоро склала понад двісті тисяч долярів пожертв на покриття коштів купна і влаштування нового дому НТШ.

Управа НТШ надіялася і

(Закінчення на ст. 4-А)

ПОЖЕРТВИ НА ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД НТША З НАГОДИ 110-РІЧЧЯ І ПРИДБАННЯ ДОМУ

(Які вплинули по день 20-го жовтня 1983 р.)

I. ФУНДАТОРИ НТША

Понад 1000 долярів

Св. п. Лонгин Давидович	16,518.99
Інж. Володимир Фриз	5,060.00
Український Народний Союз	5,000.00
„Певність" Українська Щадниця, Чікаго	3,500.00
Український Спортовий Клюб	2,500.00
Український Братський Союз	2,000.00
Іван Галавай	2,000.00
Софія Дмитренко у світлу пам'ять мужа інж. Василя	2,000.00
Василь і Пелагія Кучкуди	2,000.00
„Самопоміч" Федеральна Кредитова Кооператива, Ню Йорк	2,000.00
„Самопоміч" Українська Федеральна Кооператива, Чікаго	2,000.00
Микола Р. Новак	1,500.00
Св. п. Данило Серна	1,500.00
Н. Н. (Амстердам)	1,200.00
Д-р Роман і Анна Кобилецькі	1,100.00
Д-р Ярослав і Софія Рожанковські	1,100.00
Інж. Євген і Осипа Яворські	1,100.00
Пластова Фундація	1,077.50
Мгр Іван і Галина Костюки	1,050.00

1,000.00 долярів

Арка, Ню Йорк. Власники Ярослав Пастушенко і Роман Порітко	1,000.00
Адвокатська канцелярія Флис, Лозинський, Стек	1,000.00
Д-р Роман і Стефанія Барановські	1,000.00
Дмитро Бобеляк	1,000.00
Микола Богенюк	1,000.00
Д-р Степан і Оксана Богдановичі	1,000.00
Микола Бойчук	1,000.00
Д-ри Лариса і Олекса Біланюки	1,000.00
Ярослава Васілак	1,000.00
Микола і Ольга Василики	1,000.00
Д-р Василь Вереш	1,000.00
Параскевія Витвицька	1,000.00
о. д-р Богдан Волошин	1,000.00
Д-р Степан і Степанія Ворохи	1,000.00
Проф. Степан і Марія Гораки	1,000.00
Інж. Орест і Марія Гладкі — у пам'ять батьків д-ра Семена і Анни Гладких та Юрія і Катерини Когутяк	1,000.00
Василь і Богуслава Гнатіви	1,000.00
Д-р Роман і Ольга Граби	1,000.00
Д-р Ірена Гребеняк — у св. пам'ять батьків Івана і Станислави і Брата Романа	1,000.00
Мгр Ярослава Герасимович-Яросевич	1,000.00
Д-р Пилип і Володимира Демуси	1,000.00
Стефанія Диба — у св. пам'ять мужа Осипа	1,000.00
Д-р Павло і Ірена Джулі	1,000.00
Д-р Іван і Осипа Дідюки	1,000.00
Д-р Едвард і Дарія Жарські	1,000.00
Д-р Константин і Мирослава Кебали	1,000.00
Д-р Роман і Іванна Кисілевські	1,000.00
Д-р Іван і Марія Кіндрати	1,000.00
„Книга" В-во Енциклопедії Українознавства, керівник д-р Атанас Фіголь	1,000.00
Д-р Мирослав і Наталія Коленські	1,000.00
Михайло і Ольга Ковальчуки	1,000.00
Св. п. Михайло Копцюх	1,000.00
Д-р Роман і Наталія Кравчуки	1,000.00
Д-р Микола і Ярослава Крижановські	1,000.00
Д-р Юрій Крижанівський	1,000.00
Інж. Богдан Крижанівський	1,000.00
Микола Крумщин	1,000.00
Д-р Любомир і Оксана Кузьмаки	1,000.00
Д-р Юліян Куляс	1,000.00
Інж. Степан Куровась	1,000.00
Д-р Андрій і Лідія Лемішки	1,000.00
Теодор Литвин	1,000.00
Д-р Михайло і Марія Логази	1,000.00
Преосв. Епископ Василь Лостен	1,000.00
Преосв. Епископ Інокентій Лотоцький	1,000.00
Проф. Оксана Ленець — у св. пам'ять мужа д-ра Володимира	1,000.00
Д-ри Мирослав і Мая Літепли	1,000.00
Семен і Ольга Літеплі	1,000.00
Марія Любицька — у св. пам'ять мужа Юліяна	1,000.00
Надія Мандрусяк — у св. пам'ять мужа Романа	1,000.00
Д-р Пилип і Володимира Мацкевичі	1,000.00
Інж. Лев Мащак	1,000.00
Інж. Євген і Ірина Мельники	1,000.00
Св. п. Михайло Мельникович	1,000.00
Іван і Катерина Миськи	1,000.00
Янка Мігоцька — у св. пам'ять мужа д-ра Маркіяна	1,000.00
Д-р Михайло і Ольга Морози — у св. пам'ять д-ра Романа Патрила	1,000.00
Петро Мороз	1,000.00
Д-р Петро й Д-р Ольга Моцюки	1,000.00
Марія Музичка — у св. пам'ять брата мгра права Богдана Михайловича	1,000.00
Д-р Ілля Мула	1,000.00
Анна і Василь Натини	1,000.00
Д-р Іван і Анна Новосівські	1,000.00
Василь і Зеновія Никифоруки	1,000.00
НТШ в Европі, голова проф. Володимир Кубійович	1,000.00
Д-р Марія Овчаренко	1,000.00
Степан і Павлина Олексіви	1,000.00
Д-р Роман і Лідія Осінчуки	1,000.00
ОДВУ Організація Державного Відродження України	1,000.00
Д-р Степан Павлинський	1,000.00
Д-ри Ярослав і Ірена Падохи	1,000.00
Михайло Пирський — у св. пам'ять дружини Анастазії	1,000.00
Осип і Стефанія Порайки	1,000.00
„Провидіння" Союз Українців Католиків Америки	1,000.00
Яро Почапський — у св. пам'ять матері Софії Колярської	1,000.00
Д-р Павло і Дарія Пундії	1,000.00
Мгр Роман і Ольга Равлюки — у св. пам'ять батька Василя, співробітника В. Гнатюка	1,000.00
Мгр Володимир і Анна Раки	1,000.00
Адв. д-р Андрій Рак	1,000.00
Ксеня Рак — у св. пам'ять мужа інж. Богдана	1,000.00
Д-р Роман Рак	1,000.00
Д-р Андрій Ігор Реннер	1,000.00
Богдан і Марія Робаки	1,000.00
Віктор і Марія Роговські	1,000.00

(Закінчення на ст. 4-А)

ПРИВІТАЛИ НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА З ЙОГО 110-РІЧЧЯМ

З нагоди 110-річчя Наукового Товариства ім. Шевченка його привітали Ієрархи наших Церков та Проводи багатьох наших установ, як і багато наших громадян. Управа НТШ прийняла всі ці побажання і признання з великою вдячністю. Частина тих привітань уже була опублікована в попередніх „Ювілейних Вістях" НТШ, що появилися 4-сторінковою вкладкою у „Свободі" ч. 139 з датою 26-го липня 1983. Дальшу частину цих привітань подаємо на цьому місці.

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЕПАРХІЯ СВЯТОГО ОТЦЯ МИКОЛАЯ
ST. NICHOLAS DIOCESE IN CHICAGO FOR UKRAINIANS

416/83 22-го вересня, 1983

Високоповажаний Пан
Др. Ярослав Падох
Голова Наукового Товариства ім. Шевченка
Нью Йорк

Слава Ісусу Христу!

Високоповажаний Пане Докторе!

Безмежно радію Вашим повідомленням, що в цьому році Наукове Товариство імени Шевченка відзначує 110-річчя своєї цінної праці в ділянці української науки.

Впродовж тих довгих років члени Вашої Установи – ті справжні корифеї – світочі науки – знаменито сповняли своє завдання, збагачуючи нашу наукову літературу монументальними творами на рідній Батьківщині, а після другої світової війни на діяспорі.

"Ви спізнаєте правду, і правда визволить вас", сказав Творець усякої мудрости і знання /Йоан 8, 32/. Наукове Товариство Імени Шевченка стояло на стороні української правди, яка довгими роками була топтана псевдоправою ворожої Москви.

Кидаючи погляд у минуле і знаючи численні твори Вашого Товариства, Ви з національною гордістю можете закликати словами римського поета: "Exegi monumentum aere perennius". За це наша рідна Україна Вам дуже вдячна.

Нехай Всевишній – Джерело всякого знання – благословить Вашу працю і в майбутнім на благо нашої Церкви і нашого народу!

В Христі слуга,
+Інокентій ЧСВВ
Єпископ

Ukrainian Evangelical Alliance of North America

МІЙ ПРИВІТ І ПОБАЖАННЯ
Науковому Товариству ім. Шевченка з нагоди 110-ліття його існування.

Мені було дуже приємно довідатися про те, що Наукове Товариство ім. Шевченка у вільному світі обходить цього року 110-ліття свого існування. Це Товариство відіграло значну ролю в житті української науки та культури, як і також у піднесенні національної свідомости та освіти між нашим народом в Галичині та на Придніпрянщині. Воно має також свої значні та особливі завдання і тепер тут у вільному світі. Можна тільки тішитися тим, що воно набуло саме тепер власний дім в місті Ню Йорку.

Я щиро вітаю Наукове Товариство ім. Шевченка з цієї нагоди і молюся, щоб Всевишній і далі рясно благословив його працю. Можна тільки бажати, щоб наш нарід у вільному світі і далі щедро підтримував морально та матеріяльно його працю.

Зістаюся щиро Ваш у Христі,
Пастор Володимир Боровський,
Генеральний Секретар Українського Євангельського Об'єднання в П.А.

Атланта, 3-го червня 1983 р.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА
SOCIÉTÉ SCIENTIFIQUE ŠEVČENKO
Сарсель, 17 жовтня 1983

До
Ювілейного Комітету
для відзначення 110-ліття Наукового Товариства ім. Шевченка
на руки
Головної Ради НТШ
Ню-Йорк, ЗДА

Шановні й Дорогі Колеги!

Не маючи змоги особисто взяти участи у Ваших святкуваннях, листовним шляхом вітаємо Вас від Управи Наукового Товариства ім. Шевченка в Европі, від Редакції "Енциклопедії Українознавства" і від мене особисто /я є дійсний член НТШ з 1931 року/ і бажаємо Вам успіху у Ваших нарадах.

[illegible] в Україні нема свободи наукової діяльности, звернення про Україну і український народ, так довго ми, [illegible] в діяспорі, маємо нелегкий, але почесний обов'язок [illegible] і розвивати об'єктивно науку про Україну, інформувати [illegible] широкий світ. Зрозуміння цього обов'язку нехай [illegible] у наших наукових зусиллях, а 110-ліття найстарішого [illegible] відзначатимемо насамперед працею [illegible].

З найкращими побажаннями й успіхами

Володимир Кубійович

ПЛАСТ
Організація Української Молоді
plast, ukrainian youth organization, inc.
140 SECOND AVE, NEW YORK, N.Y. 10003 Tel 475-6960

Крайова Пластова Старшина в ЗСА
Ч.: 746/83. Ню Йорк, 14 липня 1983 р.

До
Др. Ярослава Падоха
Голови Наукового Товариства ім. Тараса Шевченка
в Ню Йорку.

Вельмишановний Пане Голово
і Дорогий Нам Друже!

З великою радістю приняли ми Вашого листа в котрому Ви повідомляєте нас про 110 річчя НТШ.

Для Крайової Пластової Старшини це велика честь бути запрошеним до почесного комітету тої найстаршої, української наукової інституції, а ще більша честь, що ту наукову інституцію очолює пл.сен. кер. Ярослав Падох член нашої організації Пласт.

В короткому часі на Ваші Руки Дорогий Друже Голово прийде привітання від Орг. Укр. Молоді Пласт, як вияв нашої пошани до 110 річного Ювілею.

З пошаною до Вас
щиро вітаємо дружнім пластовим

СКОБ!

пл.сен. Евстахій Гойдиш, голова КПС
пл.сен. Роман Яцишко, ген. секретар.

Світовий Конгрес Вільних Українців
WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS
CONGRÈS MONDIAL DES UKRAINIENS LIBRES
CONGRESO MUNDIAL DE UCRANIOS LIBRES
WELTKONGRESS DER FREIEN UKRAINER
CONGRESSO MUNDIAL DOS UCRANIANOS LIVRES
Secretariat: 2118-A Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada, M6S 1M8 Tel: (416) 762-1108

10 жовтня 1983.

Високоповажаний Пан
Проф. Д-р Ярослав Падох,
Президент НТШ,
Ню Йорк, Н.Й.

Високоповажаний Пане Президенте!

Президія Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців сердечно вітає Наукове Товариство ім. Шевченка, Його Головну Раду, крайові Управи та всіх Членів із 110-річчям безперервної служби цієї нашої сьогодні найстаршої наукової установи своєму народові науковою істиною.

Ця істина завжди і всім народам дуже на потребу, але вже найбільше на потребу вона нашому українському народові, що впав жертвою обману і насильства імперіялістичної Московії, яка своєю лженаукою обманює світ та намагається виправдувати нею свої імперіялістичні злочини народовбивства, як це було з голодоморством України 50 років тому, чи як це діється сьогодні із такою ж народовбивчою політикою "злиття націй".

Нашим першим і найбільшим побажанням для 110-літнього НТШ є, щоб воно продовжувало і посилювало наукову службу своєму народові та щоб його черговий 120-літній ювілей міг вільно відзначити ввесь наш нарід у своїй вільній, ні від кого незалежній, соборній, народовладній Українській Державі!

З глибокою пошаною до Вас,

За Президію Секретаріяту СКВУ:

Іван Базарко, президент
Василь Безхлібник, генеральний секретар

UKRAINIAN FRATERNAL ASSOCIATION
УКРАЇНСЬКИЙ БРАТСЬКИЙ СОЮЗ
440 Wyoming Avenue, Scranton, Pennsylvania 18503 Phone: Area Code 717 342-0937 — 347-5640

Скрентон, 2-го червня 1983 р.

ВП проф. д-р Ярослав Падох
Голова НТШ
Ню Йорк, Н.Й.

Вельмишановний Пане Голово!

З нагоди відзначування 110-ліття існування очолюваної Вами найстаршої в світі української наукової установи, Наукового Товариства імени Шевченка, пересилаю привіт від проводу і членства Українського Братського Союзу, з висловами признання за багаторічну, всебічну наукову і видавничу діяльність Наукового Товариства імени Шевченка, і з побажаннями дальших успіхів Вашої установи на полі розвитку вільної української науки і оборони доброго імени і права українського народу на власну державу.

З глибокою пошаною
Іван Олексин
голова УБСоюзу

Ukrainian National Women's League of America, Inc.
Союз Українок Америки
108 SECOND AVENUE - NEW YORK, N.Y. 10003
TELEPHONE: (212) 533-4646

Нью-Йорк, дня 18 серпня 1983 р.
732/МС/МР

Високоповажаний Пан
проф. д-р Ярослав Падох,
голова Наукового Товариства ім. Шевченка
Нью-Йорк, Н.Й.

Вельмишановний Пане Голово!

Екзекутива Союзу Українок Америки пересилає на Ваші руки найщиріші гратуляції Науковому Товариствові ім. Шевченка – найбільш заслуженій українській науковій установі – з нагоди Його 110-річчя.

Наукове Товариство ім. Шевченка завжди сторожило і оборонило ідеали Правди і Волі свого патрона Тараса Шевченка і дальше успішно трудиться, щоб науково доказувати і обстоювати їх.

У 110-у річницю заснування Наукового Товариства ім. Шевченка бажаємо Йому якнайкращих успіхів для добра самого Товариства, а тим самим і всього українського народу.

З правдивою пошаною до Вас

Марія Савчак, секретарка
Іванна Рожанковська, голова

АСОЦІЯЦІЯ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ АДВОКАТІВ
UKRAINIAN AMERICAN BAR ASSOCIATION
26 Lenox Avenue
Paterson, New Jersey, 07502
Tel.: (201) 956-7647

20 вересня 1983

Наукове Товариство ім. Шевченка
63 Четверта Авеня
Нью Йорк, Н.Й. 10003

Високоповажані Пані й Панове!

Щиро дякуємо Вам за запрошення нашого товариства до Почесного Комітету для відзначення 110-річчя НТШ. Радо приймаємо Вашу пропозицію і радо візьмемо участь у Ваших ювілейних обходах.

Цю віддану велика історична роля, що ЇЇ відіграло в минулому і відіграє досі Ваше Товариство й бажаємо Вам не тільки з успіхом перевести Ваш ювілейний рік, але й з неменшими успіхами продовжувати працю в нових десятиліттях.

Особливо інтересним і цінним для нас-правників є зацікавлення НТШ в минулому й сучасному правничою наукою, зокрема наукою історії українського давнього права. На одному з наших з'їздів ми схвалили пропозицію Вашого голови й нашого члена адвоката Ярослава Падоха продовжувати працю Вашої Правничої комісії над українським правничим назовництвом і радо будемо співпрацювати з Вами над українсько-англійською правничою термінологією.

Зі щирою пошаною до Вас,
Богдан Горитко, голова

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК (УВАН) у Канаді
UKRAINIAN ACADEMY OF ARTS AND SCIENCES (UVAN) IN CANADA
L'ACADÉMIE UKRAINIENNE DES ARTS ET SCIENCES (UVAN) AU CANADA
456 Main Street, Winnipeg, Manitoba, Canada R3B 1B6
(204) 942-5095
УВАН ЗАСНОВАНО В КИЄВІ 1918, В КАНАДІ 1949 • UVAN FOUNDED IN KYIV 1918, ESTABLISHED IN CANADA 1949

Вінніпеґ, дня 1 вересня 1983р.

Хвальній Президії
Наукового Товариства ім. Шевченка
в ЗСА
/На руки Президента д-ра Ярослава Падоха/

ВЕЛЬМИДОСТОЙНІ!

Президія Української Вільної Академії Наук в Канаді з великою увагою слідкує за Вашими стараннями, щоб якнайбільш гідно відмітити 110-Річчя праці Наукового Товариства ім. Шевченка, першої української академії наук в добі Українського Відродження, яка на чолі з істориком Михайлом Грушевським положила тверді наукові основи до цього відродження.

Ми радіємо, коли віднотовуємо, що українська спільнота З'єдинених Стейтів Америки спішить, щоб морально і матеріяльно підтримати ці великі проєкти, якими бажаєте вшанувати це світле 110-Річчя праці НТШ, зокрема звеличуванням великої кузні праці цієї установи репрезентативними приміщеннями. Без сумніву, ця зовнішня репрезентація враз зі світлим науковим дорібком НТШ заважить багато в дальшій праці установи та розвої її майбутнього.

Відмічування цього світлого 110-Річчя праці НТШ припадає на час, коли в Україні ведеться посилена підступна та відкрита русифікація українського народу в його усіх суспільних відношеннях і тим самим цей Ваш Ювілей пригадує нам усім часи Валуєвських та Емських указів /1863 і 1876/ в добі, коли кільчилася праця Наукового Товариства ім. Шевченка-установи-яка поставила тверду запору цій народовбивчій політиці, яка несла загладу цілості української нації.

Українська Вільна Академія Наук в Канаді прилучується отсим до цих Ваших величних святкувань зі своїми найкращими почуваннями та побажаннями, зокрема бажаємо Вам поповнити Ваші ряди новими науковими силами, які продовжатимуть Вашу працю та працю Ваших світлих попередників на полі вільної української науки в дальшому змаганні за тріумф Шевченківської правди в нескореній Батьківщині.

За Президію Української Вільної Академії Наук в Канаді:

Д-р Михайло Марунчак, Президент
Д-р Борислав Біланюк, Секретар

УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНЕ ТОВАРИСТВО
UKRAINIAN HISTORICAL ASSOCIATION SOCIÉTÉ HISTORIQUE UKRAINIENNE
UKRAINISCHE HISTORISCHE GESELLSCHAFT
P. O. Box 312, Kent, Ohio 44240, U.S.A.

10.X.1983

Високоповажаний Пан
Проф. д-р Ярослав Падох
Президент Наукового Товариства ім. Шевченка
Ню Йорк

Високоповажаний Пане Голово,

Управа Українського Історичного Товариства щиро вітає НТШ з нагоди відзначення 110-и ліття діяльности нашого найстаршого наукового Товариства. Ми бажаємо Вам найкращих успіхів, зокрема в науково-видавничій діяльності. Ми віримо, що теперішнє НТШ буде взоруватися на прикладі Михайла Грушевського – найвидатнішого члена Вашого Товариства, який завжди ставив наголос на якість і зміст друкованих праць, які появлялися в рамках НТШ в найвидатнішому періоді його діяльности.

Ми звернулися до проф. д-ра Олександра Домбровського, Наукового Секретаря УІТ, щоб був офіційним представником нашого Товариства підчас ювілейної зустрічі-бенкету / 5 листопада/ і виголосив коротке привітання від УІТ. На превеликий жаль я не зможу безпосередньо взяти участи у Ваших святкуваннях з незалежних від мене причин.

Ще раз бажаємо Вам тривалих досягнень у Вашій праці для загального добра українського народу.

За Управу У.І.Т.
Проф. д-р Любомир Винар
Голова

Копія: д-р О. Домбровський

Ukrainian American Association of University Professors
P.O. BOX 3019, KENT, OH 44240

11.X.1983

EXECUTIVE BOARD: President, Vice Presidents, Secretary-Treasurer, Members, Auditing Board, Director of Research-Endowment

Хвальна Управа
Наукового Товариства ім. Шевченка
на руки
Проф. д-ра Я. Падоха, Президента
Ню Йорк

Вельмишановні Пані і Панове,

Управа Української Американської Асоціяції Університетських Професорів сердечно вітає НТШ зі славним 110-літтям і бажає Вам якнайбільших успіхів у науковій діяльності. НТШ, як найстарше українське наукове товариство, поклало велетенські заслуги в розбудову українського наукового життя і в ширення наукової правди про Україну. Хочби згадати діяльність найвидатнішого українського історика і довголітнього голову НТШ – проф. Михайла Грушевського, який поставив твердий ґрунт під наукове вивчення української нації і її культури. А в наших часах треба відзначити видання НТШ – Українську Енциклопедію за редакцією почесного члена Вашого проф. В. Кубійовича – яка, на нашу думку, являється найважливішим виданням НТШ після 1945 року. Наша Асоціяція обєднує біля 200 українських професорів в американських і канадських університетах – і ми віримо, що можемо Вам допомогти у Вашій цінній праці, а також співпрацювати в різних наукових проєктах. Беручи до уваги, що українська історія дуже часто є представлена в американських наукових виданнях в кривому дзеркалі, а Вашим і нашим завданням є саме справляти різні лжеконцепції і мильні інформації про Україну – ми маємо вже спільний знаменник співпраці і взаємної допомоги.

Ще раз щиро вітаємо Вас із славним ювілеєм!

проф. д-р Любомир Винар
Президент Асоціяції

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРІВ
UKRAINIAN VETERINARY MEDICAL ASSOCIATION

Чікаго, 20 серпня 1983

Високоповажаний Пан
Проф. д-р Ярослав Падох
Голова Ювілейного Комітету для відзначення 110-річчя
Наукового Товариства ім. Шевченка
в Ню Йорку

Високоповажаний Пане Голово!

Управа Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів в Америці і всі члени вітають найстаршу українську наукову установу Наукове Товариство ім. Шевченка з його 110-річним ювілеєм і бажають дальших наукових успіхів і найкращого розвитку в майбутньому для добра нашої Церкви й народу.

За Управу ОУВЛ

д-р Микола Тимкив, секретар
д-р Петро Попович, голова

ПОДЯКА І ПРОХАННЯ

(Закінчення зі ст. 3-А)

дальше вірить, що наша громада спільно стане великим фундатором, стане великим Милорадовичем, і борг, який ще тяжить на новому домі НТШ, буде скоро сплачений.

Немає слів, якими можна б вповні висловити радість і вдоволення, спостерігаючи відгук поодиноких наших громадян: професіоналістів бизнисменів, організацій, фінансових установ на заклик Управи НТШ про допомогу в сплаченні боргу за новопридбаний дім НТШ.

Мабуть найкраще буде сказати всім, що пожертвували по сьогодні на наш рідний дім НТШ, щире українське СПАСИБІ! А за цим і ПРОХАННЯ до всіх, що вірять у рідну науку: жертвуйте всі, хто може, бо щедра пожертва у потребі—це найбільша пожертва!.

За фінансову Комісію
Ювілейного Комітету
д-р Степан Ворох—голова

Пожертви...

(Закінчення зі ст. 3-А)

Володимир Роговський — у св. пам'ять дружини Віри	1,000.00
Д-р Климентій і Ольга Рогозинські	1,000.00
Д-р Любомир Романків	1,000.00
Д-р Степан Росоха	1,000.00
Д-р Юрій Савицький — у св. пам'ять дружини Оленки	1,000.00
Д-р Лідія Савойка	1,000.00
Віра Савойка	1,000.00
Св. п. Михайло Салдан	1,000.00
Володимир і Євгенія Саляки	1,000.00
„Самопоміч" Федеральна Кредитова Кооператива, Бостон	1,000.00
„Самопоміч" Українська Федеральна Кооператива, Філядельфія	1,000.00
Т-во „Самопоміч", Рочестер	1,000.00
Д-р Богданна Свистун-Рівес — у св. пам'ять батьк Петра, педагога і громадсього діяча	1,000.00
„Самопоміч", Українська Федеральна Кооператива, Ньюарк	1,000.00
Юлія Сквіртнянська — у св. пам'ять мужа Івана	1,000.00
Д-р Марія Слиж-Фішер — у св. пам'ять брата д-ра А. Слижа	1,000.00
Д-р Богдан Старух	1,000.00
Іван і Стефанія Стерпаки	1,000.00
Інж. Августин Сумик	1,000.00
Мирон Сурмач	1,000.00
Інж. Роман і д-р Тамара Тимцюраки	1,000.00
Д-р Богдан і Ореста Ткачуки	1,000.00
Товариство Українських Інженерів Америки	1,000.00
Д-р Роман і Богданна Топольницькі	1,000.00
Євгенія Тріска	1,000.00
Інж. Володимир Тутка	1,000.00
Нестор Угера	1,000.00
Український Вільний Університет, Мюнхен ректор проф. Володимир Янів	1,000.00
Українське Лікарське Товариство Північної Америки	1,000.00
Українська Православна Кредитова Кооператива, Ню Йорк	1,000.00
Д-р Олександер і Ярослава Фаріони	1,000.00
Інж. Роман Форостина і мама Олена — у св. пам'ять батька і мужа мгра Всеволода	1,000.00
Д-р Ахіль і Віра Хрептовські	1,000.00
Д-р Богдан і Богданна Худьо	1,000.00
Д-р Богдан Целевич	1,000.00
Д-р Микола Ценко — у св. пам'ять дружини Володимири	1,000.00
Д-р Осип і Любослава Шандри	1,000.00
Д-р Тарас і Люба Шегедини	1,000.00
Суддя Микола Шпитко — у св. пам'ять архиєп. Ореста Іванюка	1,000.00
Шевченківська Фундація, Чікаго	1,000.00
Віра і Антін Шумейки (Подорожня й асекураційна агенція в Ню Йорку)	1,000.00
Яків Щигрин	1,000.00
Сл. п. Богдан Степанович	835.00

II. МЕЦЕНАТИ НТШ

500.00 долярів

Йосип Бережницький	500.00
Володимир Берізка	500.00
Інж. Ігор і Марта Вислоцькі	500.00
Д-р Володимир і Марія Вірщуки — у св. пам'ять доньки Оленки Савицької	500.00
Д-р Петро і Орися Гладкі	500.00
Інж. Дмитро і д-р Наталія Григорчуки	500.00
Володимир Дучинський	500.00
ЗУДАК	500.00
Володимир Карий	500.00
Проф. Василь Калинович	500.00
Д-р Богдан і Наталія Коваль	500.00
Д-р Остап Котик-Степанович	500.00
о. д-р М. Кучмяк	500.00
Д-р Григор і Ніна Лужницькі	500.00
Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів	500.00
НТШ Австралія, голова д-р Роман Микитович	500.00
Д-р Христина Падох	500.00
Отці Редемптористи — церква св. Івана Хрестителя в Ньюарку	500.00
Д-р Леонід і Ірена Рудницькі	500.00
Д-р Роман і Лідія Смики	500.00
„Тризуб", Федеральний Банк, Ньюарк	500.00
Українська Федеральна Кредитова Кооператива Рочестер	500.00
Д-р Мирослав Харкевич	500.00
Проф. Дмитро Штогрин	500.00
Осип Ярема	500.00

III ДОБРОДІЇ НТШ

300.00 долярів

Д-р Роман і мгр Світляна Андрушківи	300.00
Проф. Іван і Наталія Головінські	300.00
Д-р Люба Стефанівська — у св. пам'ять батька проф. Осипа Хоми	300.00

250.00 долярів

Мгр Володимир і Володимира Васічки	250.00
Д-ри Лев і Лідія Голінаті	250.00
Олександер Зелінський	250.00
Теодор Кривокобильський	250.00
Д-р Роман і Ольга Мицики	250.00
Інж. Володимир Онишкевич	250.00
Інж. Омелян Плешкевич з дружиною	250.00
Д-р Петро і Ірина Поповичі	250.00
Самопоміч Джерзі Сіти	250.00
Проф. Мирослав і Ольга Семчишини	250.00
Д-р Павло і Мелянія Синиці	250.00
Проф. Володимир і Мирослава Стойки	250.00
Проф. Богдан Цюцюра	250.00
Проф. Михайло і Омелія Цяпки — у св. пам'ять проф. Богдана Стефановича	250.00

по 200 долярів

Женя Гащенко	200.00
Осип і Наталія Сигіди	200.00
Д-р Андрій і Таня Тершаківці — у св. пам'ять проф. М. Тершаківця	200.00
Лідія Фарміга	200.00
Д-р Володимир і Ореста Фединяки	200.00
Володимир Федорів	175.00

по 150 долярів

Д-р Антін і Слава Жуковські	150.00
Ліга Американців українського походження Чікаго	150.00
Д-р Юрій і Марія Колодницька-Процики	150.00

(Продовження на ст. 3)

Національний Листопадовий Дар для воєнних інвалідів

Зберігаючи і продовжуючи традиції, які нам,комбатантам боротьби українського народу за свою вільну і незалежну самостійну державу, залишив Листопадовий Чин нашого вояцтва, ми, колишні комбатанти наших Армій, звертаємося до всього українського громадянства цим комунікатом, щоб пригадати громадянству ніч на 1-го Листопада 1918 року, в яку геройська вояцька стежа завісила на вежі княжого міста Львова прапор Української Держави, чим сповістила наш нарід, що він по довгих століттях важкої неволі і злиднів став вільним господарем своєї власної землі і вільним власником плодів свого важкого труду.

Звертаємося згадками до цієї історичної дати, щоб зі спадщини державного будівництва і боротьби за самостійну свою державу набрати життєтворчої віри і сили та надії, які нам дадуть снагу високо нести тут наш державний прапор таким, яким він радісно лопотів вільно на вітрові на вежі ратуші у Львові у незабутній історичний день—День 1-го Листопада 1918 року.

Віддаючи наш вояцький салют тому прапорові, як знамену наших вояцьких і державнотворчих ідеалів, та всім тим, які ідеали Листопадового чину плекають і в серцях своїх щиро зберігають, клонимо в пошані голови перед тими, що за ідеали того чину у бою впали, а поколінню, що на тих ідеалах зросло і для зреаліза ідеали того Чину в бою. впали, а поколінню, що на тих ідеалах зросло і для зреалізування ідеалів Листопадового Чину працює, пригадуємо, що боротьба за свою вільну державу залишила нам почесний національний обов'язок пам'ятати за колишніх вояків, які в тій боротьбі стали інвалідами і в злиднях живуть на ласці чужих, розкинені на скитальщині.

Щоби бодай частинно облегшити важку долю наших воєнних інвалідів і виявити їм вдячність за їх велику посвяту і труд на полях боїв за нашу волю, Управа Суспільної Служби Комбатантів як установа, яка з доручення всіх комбатантських організацій в ЗСА має завдання допомагати нашим воєнним інвалідам, як в попередніх роках, так і до цього року проголошує місяць Листопад місяцем Українських Воєнних Інвалідів і повідомляє нашу жертвенну патріотичну громаду, що протягом листопаду буде проводитися збірка добровільних датків на Національний Листопадовий Дар українським воєнним інвалідам.

Обдаруймо в цьому місяці наших воєнних інвалідів щедрим датком і пам'ятаймо, що вони за нас і за наші державні ідеали склали на полі бою безцінні жертви.

Пригадаймо собі слова з вірша визначного борця за волю і ідеали Листопадового Чину поета Романа Купчинського:

Ті тисяч-тисячі могил.
Ті тисяч-тисячі калік.
Всі виплатяться згодом.
Нарід із них-вогонь до жил
Зачерпуватиме повік.
Бо став від них народом.

Датки на Національний Дар Листопадовий для наших воєнних інвалідів можна давати збірщикам та висилати безпосередньо на адресу Суспільної Служби Комбатантів в ЗСА: Social Service of Ukrainian War Veterans, 1321 West Lindley Ave , Philadelphia, Pa. 19141.

Управа Суспільної Служби Комбатантів в ЗСА

І. Данківський, голова

Е. Левицький, секретар;

М. Ліщинський, діловод;

НТШ відзначатиме...

(*Закінчення зі стор. 1*)

Конгрес закінчиться пленарною сесією від год. 2 до 4-ої по полудні тієї неділі на тему: „Українська наука у вільному світі". Сесію проводитиме д-р Франко Сисин, а доповіді виголосять: д-р П. Саварин про „Українську науку у вільному світі — проблеми праці і співпраці", д-р Ф. Сисин про „Стан українських історичних наук на Заході", д-р Атанас Фіголь про „Значення Української Енциклопедії для науки", проф. д-р Володимир Кубійович про „Етнічні групи Галичини на 1939 рік" і ред. Антін Драган про „Англомовну Енциклопедію Українознавства — її значення і наслідки".

Конгрес закриє президент НТШ проф. д-р Я. Падох.

Ювілейні святкування НТШ, які почалися в березні ц.р., продовжуватимуться різними вже заплянованими імпрезами в багатьох місцевостях до березня наступного 1984 року.

Платне пол. огол. Платне пол. огол.

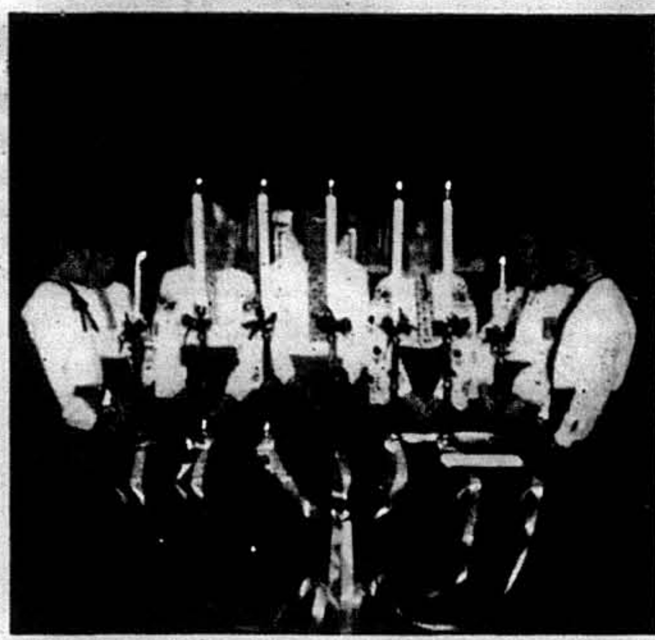
Закликаю громадян українського походження в ОКРУЗІ міста ГЕМПСТЕД, Н. Й. ГОЛОСУВАТИ та ПЕРЕВИБРАТИ ПРИЯТЕЛІВ, які завжди щиро та віддано ставилися і ставляться до нашої справи.

Усі голосуймо у вівторок 8-го листопада 1983 р.!
Усі голосуймо на кандидатів Республіканської партії:

ТОМУ ҐУЛЬОТТА -
президіяльного інспектора (зліва)
ҐРЕҐОРІ ПІТЕРСОН -
радного (справа)
Приятель кандидатів АННА КАПЧАК (посередині)

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ! ХОЧЕТЕ, ЩОБ ВАША РОДИНА БУЛА ЗАБЕЗПЕЧЕНА — ВСТУПІТЬ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

Сім свічок в пам'ять семи мільйонів

Як було повідомлено у дописі „Вшанування жертв Великого голоду в Гартфорді" („Свобода", ч. 198 з 18-го жовтня ц. р.), там відбулося численне зібрання, присвячене вшануванню пам'яті тих, що померли голодовою смертю в 1932-33 роках в Україні. Під час молитви,якою в асисті 12-ох священиків обидвох віровизнань Єпископ УКЦеркви Василь Лостен започаткував зібрання, семеро дівчат і хлопців у народних убраннях (фото вгорі) урочисто засвітили сім свічок, що символізували сім мільйонів жертв Великого голоду в Україні 50 років тому.

В Ню Йорку...

(*Закінчення зі стор. 1*)

ня і вчить релігії дітей у Рідній Школі. Про його широкий вахляр душпастирської і громадської праці і його великі заслуги в розбудові церковного життя в Канаді згадав у своїй доповіді історик, д-р Богдан Казимира з Канади. Доповідач кількакратно підкреслював, що родина Шевчуків була взірцем до наслідування. Батьки о. Шевчука подбали про це, щоб оба сини стали священиками, а молодша сестра Марія-монахинею типу Служебниць Пречистої Діви Марії. Молодший брат Ювілята, Володимир, є священиком в Оттаві й почав там будову нової української католицької церви.

Роман Гуглевич, голова Комітету церкви св. Юра в Ню Йорку, вітаючи Ювілятів, згадав про їхню працю в Христовому Винограднику і подав деякі дані про переслідувану церкву в Україні. Він у своєму слові підкреслив, що „наше завтра не буде світлим, коли ми не подбаємо про покликання нових священиків".

Отець протоігумен Юліян Катрій, ЧСВВ, своїми дотепами розвеселював усіх присутніх, доказуючи, що його не опускає молода життєва верва.

Від родини вітала Ювілята його кузинка Анна Гнатюк і сестра Служебниця Марія.

З більшим привітом виступали: протоігумен Рафаїл Мельник, ЧСВВ, з Канади,і о. Михайло Кучмяк, ЧНІ, парох церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку.

Отець Тарас Т. Прокопів народився 10-го березня 1920 року в селі Ясеновець, повіт Долина, в Західній Україні. Він вступив до манастиря ЧСВВ в 1947 році в Досон, Па. Свої богословські студії доповнював на Григоріянському університеті в Римі й там 25-го грудня 1958 року архиєпископ Іван Бучко висвятив його на священика. Того самого року, він виїхав до Відня на душпастирську працю на помічника о. В. Ґавліча, тоді пароха церкви св. Варвари. В 1969 році він повернувся до Риму, де за порадою о. протоархимандрита А. Великого, ЧСВВ, він взяв курс іконографії у о. Евгена Мокрицького. З Риму о. Тарас повертає до ЗСА і тут призначують його на душпастирську працю до Варрену, Миш., при церкві св. Йосафата.

Крім душпастирської праці, він працює з молоддю у цілоденній і суботній школах, а у вільному часі малює ікони і портрети дітей. В 1978 році новим призначенням для о. Тараса є при церкві св. Юра в Ню Йорку. Головним його завданням під цю пору є праця з молоддю при цілоденній школі св. Юра і Академії св. Юра та навчати юнаків вміло служити як вівтарні дружинники і лектори при відправах. Він також помагає маестрові Михайлові Дмитренкові при розмальовуванні нутра церкви св. Юра. Про його поміч похвально висловився у своїй промові маестро М. Дмитренко, який приїхав з Дітройту, щоб вшанувати обох Ювілятів, з якими він дружить роками. М. Дмитренко ствердив, що він оглядав багато праць о. Тараса, головно ікон, про що рідко коли отець Тарас згадує.

Отець протоігумен Юліян Катрій, ЧСВВ, вручив о. С. Шевчукові золоту медалю „Pro pontifice et pro Ecclesia", а для о. Т. Прокопова передав грамоту — папське благословення. Отець Патрикій Пащак прочитав привіти для обох Ювілятів від українських владик і місцевих і позамісцевих українських організацій і попросив до слова обох Ювілятів.

Отець Шевчук і о. Прокопів у своїх словах дякували всім за милу несподіванку й за теплі слова промовців про їх пройдений шлях. На кінець бенкету промовив єпископ Славомир, який у своєму слові закликав молодь до священичих покликань, і знайомив присутніх про стан Греко-Католицької Церкви в Югославії.

Грімким кількакратним многоліттям і спільною молитвою закінчено небуденне святкування обох священиків церкви св. Юра в Ню Йорку.

Відзначування Українського голокосту в Пітсбурзі мало великий розголос

Пітсбург, Па. (Т. К-ий)— В неділю, 9-го жовтня ц.р., українська громада Пітсбуржчини гідно і дуже успішно вшанувала пам'ять понад семи мільйонів жертв Великого голоду в Україні в 1932-1933 роках.

Вже в п'ятницю, 7-го жовтня, пітсбурзький щоденник „Пост Газет" помістив на першій сторінці обширну статтю журналіста Богдана Годяка про злочинний геноцид московського комуністичного уряду над українським народом, на окремому місці повідомивши читачів про заплянований Українською Студентською Громадою при Пітсбурзькому університеті Симпозіюм про „Український Голокост" і про плянований на неділю Меморіяльну маніфестацію.

Симпозіюм відбувся в суботу у „Фрік Файн Артс Авдиторіюм" при участі великої кількости слухачів Доповідали: д-р Бернард Кобоски—Пітсбурзький університет; д-р Джан Басараб, колишній директор „Радіо Свобода"; д-р Богдан Боцюрків--Карлтонський університет, Оттава; д-р Джеймс Мейс—Гарвардський університет; д-р Юрій Шевельов, Колюмбійський університет; мгр Марко Царинник--поет, літературознавець, видавець, перекладач—Кеннан Інститут у Вашінґтоні.

Репортаж з Симпозіюму був поданий на вечірніх новинках на трьох телевізійних станціях Пітсбургу, як також у ранішньому випуску „Пітсбург Пост Газет".

У суботу недільний випуск найбільшого пітсбурзького щоденника „Пітсбург Пресс" помістив на першій сторінці обширну статтю про Великий голод—Український голокост 50 років тому, а також повідомив про заплянованy на неділю українську Меморіяльну маніфестацію.

В неділю, 9-го жовтня, понад тисяча українців Пітсбуржчини зформували величавий похід, що пройшов вулицями міста від „Флег Стаф Гілл" до „Солджерс енд Сейлорс Меморіял—Голл". Похід очолювало українське католицьке і православне духовенство під проводом деканів о. монсеньйора Ярослава Данильчука і отця-митрата Андрія Бека. Окремі транспаранти несли студенти Української Студентської Громади, союзянки з Союзу Українок Америки у народних строях і танцювальна група „Полтава" також у народних строях. Представники окремих громад несли американські і українські прапори, а жалобні звуки похоронного маршу з гучномовців надавали походові маєстатичної поваги.

Похід зупинився перед брамами „Солджерс енд Сейлорс Меморіял Голл", де голова місцевого Громадського Комітету і керівник Української радіопрограми в Пітсбурзі Михайло Комічак прочитав Листа до кремлівських можновладців, що був відчитаний перед совєтською амбасадою у Вашінґтоні попередньої неділі.

Після відспівання українського національного гимну і „Боже, благослови Америку" учасники прийшли до залі, де на стилево удекорованій сцені українське католицьке і православне духовенство уставилося до соборної панахиди що її відправили о. декан Ярослав Данильчук і о. декан митрат Андрій Бек.

Після панахиди адвокат Роман Комічак і його дружина Слава Комічак відчитали резолюції в українській і англійській мовах, які були присутніми схвалені одноголосно. Жалобну мистецьку частину програми виповнили виступи хорів Української Католицької Ліґи і Української Православної Ліґи.

Цього ж самого вечора усі три канали телевізійних мереж подали на вечірніх новинах докладні широкі звідомлення про маніфестацію, включно з інтерв'ю, які були переведені з численними учасниками Меморіяльної маніфестації.

Обидва Пітсбурзькі щоденники—„Пітсбург Пресс" і „Пітсбург Пост Газет" присвятили маніфестації обширні звідомлення і помістили світлини з маніфестаційного походу.

Успіх Маніфестації і широкий відгомін у місцевих радіо, телевізії та англомовній пресі треба завдячувати добре переведеній підготовчій праці місцевим Громадським Комітетом, що його очолював Михайло Комічак —керівник місцевої Української радіопрограми.

Стан україністики у канадських університетах

Канадський інститут українських студій (КІУС) при Альбертськім університеті недавно випустив свій третій звіт про стан україністики в канадських університетах. Цей звіт написав дослідник інституту Богдан Кордан про час від 1980 до 1983 років. У ньому віддзеркалено кілька невідрадних явищ, зокрема ліквідацію україністики у Віндзорському та Конкордійському університетах і майже повне припинення аспірантури в Саскачеванському університеті. Потішаючими явищами треба вважати створення Центру україністики при Манітобському університеті та нову професуру історії в Йоркському університеті.

Праця виявляє, що у звітному часі число українознавчих курсів зросло на 7,8 відсотка. На заході Канади читається тричі більше курсів, а число студіюючих у західньоканадських університетах стоїть у відношенні 2:1 до студентів східньоканадських університетів. Та зріст вписав на українознавчі курси, що виносив 7,2 відсотка в академічному році 1982-83, наступив виключно на сході Канади.

У звіті зі здивованням відмічено, що вписи на академічний рік 1982-83 ще не доросли до вершинних вписів з 1976-77 академічного року. Тому що загальне число вписів у вузи в 1982-83 році повернулося до числа за 1976-77 рік, вписи на українознавчі курси теоретично повинні були дорівняти, якщо не перевищити вписи з 1976-77 року.

У звіті пропонується, що цей спад вписів на українознавчі курси є наслідок спаду загального числа вписів на гуманістичні предмети у канадських університетах. Під час господарського застою студенти вписуються передусім на такі предмети, які дають кращі вигляди на працю.

У звіті пропонується, що це явище, а також передбачений демографічний спад населення вузів, від'ємно віддб'ється не тільки на розвиткові україністики, але також на дослідах і заступленні викладачів, що відійдуть на пенсію. У добі господарського застою та обмежень лише належне число вписів дасть запоруку продовження навчання та майбутнього українознавчих програм.

Автор пропонує, щоб докладати більших зусиль, щоб пропагувати українознавчі курси, та щоб вони стали привабливіші та доступніші евентуальним студентам. Але що ще важливіше, програми й курси треба достосувати до зацікавлення громади. Врешті, приватні й публічні установи мусять взяти в свої руки ініціятиву, щоб створити працю для випускників-україністів. Такі заходи приваблюють студентів, урегулюють вписи та запевнять майбутнє україністики.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Пожертви...

(Закінчення зі ст. 4-А)

Д-р Мирослав і Люба Прокопи	150.00
Союз Українок Америки, Окружна Рада, Чікаго	150.00
Д-р Лариса Онишкевич	110.00
по 100 долярів	
Мгр. Іван і Наталія Базарки	100.00
Проф. Осип і Софія Андрушкові	100.00
Д-р Микола і Софія Барусевичі	100.00
Д-р Юрій і Стефанія Бережницькі — у св. пам'ять проф. М. Тершаківця	100.00
Степан і Галина Бобеляки	100.00
Д-р Роман Борковський	100.00
Д-р Богдан Бородайко	100.00
Мгр Еміль Басюк	100.00
Братство І-ої Дивізії УНА, Крайова Управа	100.00
Петро і Наталія Буняки	100.00
Євгенія Бяла	100.00
Д-р Петро Вигінний	100.00
Роман і Марія Гавриляки — у св. пам'ять проф. М. Тершаківця	100.00
Марія Галун-Блох	100.00
Проф. Борис і мгр Уляна Глинські	100.00
Осип і Ірина Голинські	100.00
Василь і Марія Головінські	100.00
Архиєпископ Марко Гундяк	100.00
Конрад і Галина Гусаки	100.00
Богдан Гамота	100.00
Інж. Степан Голяш	100.00
Пастор Андрій Давидюк	100.00
о. В. Давіднік	100.00
Дмитро Дідюк	100.00
Д-р Володимир і Марія Душники	100.00
Ірина Жуковська	100.00
Григорій Зеленський	100.00
Мгр Созонт Качала	100.00
Columbia Pictures Corp. Каліфорнія (Неприйнятий гонорар Я. Падоха)	100.00
Володимир і Марія Когутяки	100.00
Інж. Дам'ян Кордуба	100.00
Д-р Роман і Софія Крупки	100.00
Катерина Кузьма	100.00
Феліна Кульчицька	100.00
Д-р Іван Лисейко	100.00
Володимир Мазуркевич	100.00
Сильвестер і Катерина Мацкевичі	100.00
Марія Михальцевич	100.00
Дмитро Мельник	100.00
Ольга Мусаковська	100.00
Н. Н. [illegible]	100.00
Мгр Володимир Ничай	100.00
Пекарня „Анна" — бл. п. Дмитраша, Чікаго	100.00
Д-р Омелян і Марія Омецінські	100,00
Д-р Роман Олесницький	100.00
о. Петро Огірко	100.00
ООЧСУ, 8 Відділ, Чікаго	100.00
ООЧСУ, 24 Відділ, Чікаго	100.00
Пластова Станиця, Ньюарк	100.00
Володимир Проціінський	100.00
Володимир і Анастазія Псуй	100.00
Інж. Мирослав і Галина Раковські	100.00
Самодопомогова Кооператива, Чікаго	100.00
Д-р Дарія Савлик	100.00
Сестрицтво св. Покрови, Чікаго	100.00
Мгр Олександер і Ольга Смаль	100.00
Степан Сидлярчук	100.00
Мгр Микола і Марта Стецькові	100.00
СУМА, Осередок „Крути", Чікаго	100.00
Орест і Лідія Цяпки	100.00
Д-р Володимир і Ярослава Ціхановські	100.00
Інж. Володимир і Галина Хамули	100.00
Хор св. Івана Хрестителя, Ньюарк, Н. Дж.	100.00
Союз Українок Америки, Відділ 28, Ньюарк, Н. Дж.	100.00
Володимир Щебльовський	100.00
Віра Яворська	100.00
Д-р Іван Ярош	100.00
Більші пожертви	212,625.99
Менші пожертви	1,445.00
Чистий прихід з бенкету НТШ у Ірвінґтоні-Ньюарк	1,880.79
Разом	215,951.78

У П'ЯТУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
мого Найдорожчого МУЖА

бл. п.

Д-ра МИРОСЛАВА НАВРОЦЬКОГО

будуть відправлені

СВЯТІ БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ

7-го листопада 1983 року
о год. 8-ій ранку, в церкві Христа Царя у Филядельфії, Па.;
у соборі Святої Софії в Римі
та в каплиці Обителі оо. Студитів в Кастельґандольфо.

Про молитовну злуку просить —
дружина РОМАНА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА, ДІДА і СТРИЙКА

бл. п. проф. д-ра

Зіновія В. Храпливого

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в середу, 9-го листопада 1983 р., о год. 8-ій ранку в церкві св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.;
в середу, 9-го листопада, в українській церкві в Люрді;
в середу, 9-го листопада, в манастирі оо. Студитів у Вудстак, Онт., Канада;
в четвер, 10-го листопада, в каплиці Вашінґтон Університету в Ст. Луїс, Мізурі.

Просимо в ці дні згадати Покійного у своїх молитвах.
РОДИНА

УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНЕ ТОВАРИСТВО
та
ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню, 2-ий поверх
(ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ)

П'ятниця, 4-го листопада 1983 року, о год. 7-ій веч. (точно)

Д-р Олександер Домбровський

дійсний Член УВАН і НТШ, науковий Секретар Українського Історичного Товариства

виголосить ДОПОВІДЬ на тему

„УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИК" В РОКАХ 1963-1983 НА ТЛІ СУЧАСНОГО СТАНУ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ

Запрошуємо до дискусії, що відбудеться після доповіді

Станислав Людкевич
ДОСЛІДЖЕННЯ, СТАТТІ, РЕЦЕНЗІЇ
„Музична Україна" 1973
Ціна: $16.00 з пересилкою.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Олександер Кошиць
РЕЛІГІЙНІ ТВОРИ
(730 стор.)
Ціна: $32.00 з пересилкою
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО

Профілактика хвороб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням.

Адреса у Мангеттені: 30 Central Park So., 2nd Floor, New York, N.Y. 10019

Адреса у Квінсі: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375, (212) 459-0111

ТІЛЬКИ 2 ЦЕНТИ ДЕННО

коштує

$5,000 — $10,000

забезпечення

АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Такі низькі вкладки для нових грамот Акцидентового Забезпечення, виданих після 1-го жовтня 1983 року, виносять:

$6.50 .... річно
$3.35 .... піврічно
$1.75 .... квартально
.60 .... місячно

для всіх членів у віці 16 до 55 років.

Вартісна поява на нашому книжковому ринку!

Мистецьке оформлення **ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА**

У книжці 16 новель. Ціна: $12.00. Пересилка $1.00.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.

Замовляти:

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Цінний дарунок!

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ — НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!

Подбайте, щоби в кожній публічній бібліотеці була повна і стисла двотомова

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

UKRAINE: A CONCISE ENCYCLOPAEDIA

Том 1-ий $75.00 — ЦІНА — Том 2-ий $85.00
Хто замовить ОБА ТОМИ платить $140.00

Тут відтяти і разом з чеком або поштовим переказом (М. О.) вислати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу вислати:
☐ Том 1-ий — $75.00
☐ Том 2-ий — $85.00
☐ Оба томи — $140.00
включно з пересилкою

В долученню пересилаю (чек, М. О.) дол. .... і прошу вислати на адресу:

Name
No Street
City State Zip Code

„Хмельниченки" відбули курінні ради

Учасники Куріної Ради „Хмельниченків" на „Бобрівці"

У днях 17-го і 18-го вересня ц. р. на „Бобрівці" в Норт Колбрук, Конн., відбулася велика літня Рада-зустріч куренів 27-го УСП і 23-го УПС „Хмельниченки". В раді взяло участь 58 осіб на чолі з Батьком Хмелем пл. сен. М. Звоноком з Монтреалю. Молитвою, пластовим гимном та курінними ритуалами Батько Хмель відкрив Раду. Хвилиною мовчанки та окремим відзначенням вшановано пам'ять померлих членів — св. п. пл. сен. Р. Левицького, В. Бакальця, М. Заклинського, ст. пл. Р. Бакальця, Р. Іванчишиного та О. Ґонта.

Генеральна та курінна старшина та молоді козаки (кінцевий ступінь на повноправного члена „Хмельниченків") були в гарних козацьких одягах, решта членів — у приписаних пластових одностроях. Спільними нарадами проводив Батько Хмель. Нарада хутірників (сеніорів) провадила курінна старшина. Нарадами січовиків (старших пластунів) провадив курінний ст. пл. Роман Бродин.

Відбуваючи свої наради окремо по куренях і спільно, обидва курені переглянули курінну діяльність від останньої Курінної Ради. Обговорено ряд організаційних, адміністративних справ, як також і багато справ загально-пластового і громадського характеру та узгіднено плян майбутньої діяльности.

Із важливіших рішень були: взяти участь у меморіяльній маніфестації у Вашінгтоні 2-го жовтня; вибір делегатів і їхніх заступників на XVI КП З'їзд на Союзівці; підготовити і перевести лещатарський табір; відбути в наступному 1984 році, 18-го і 19-го лютого, на Союзівці зимову Раду; перебрати і перевести чоловічі пластові табори на „Бобрівці" та підготовити та перевести водно-мандрівний табір.

Після вечері, яку приготовив курінний господар В. Миськів, відбуто ватру. Від 2-ої год. ночі відбулася атракційна церемонія для молодих козаків „Ніч тривоги і відваги". Це кінцеві іспити — перехід із кандидата на повноправного члена „Хмельниченків". „Ніч тривоги" пройшла успішно, хмелями-січовиками іменовано двох молодих козаків: Андрія Стасева і Мирона Ковача.

В неділю, 18-го вересня, обидва курені продовжували свої окремі та спільні наради, взяли участь у Молебні та посвяченні ікони. Молебень відправив о. Дмитро Манчур. На спільних нарадах переобрано дожиттєво Батька Хмеля пл. сен. М. Звонока.

Курінь старших пластунів вибрав курінну команду, що її очолив курінний ст. пл. Адріян Стецик та члени курінної команди: осавул (суддя) Стефко Пелещук, писар Михайло Грицак, скарбник Мирон Ковач, референт кандидатів Олесь Хухра, хорунжий Ігор Макаренко, інтендант Остап Левицький.

У курені старших пластунів підвищили свої ступені: молоді козаки — Андрій Титла, Лесик Ґерус, Іван Кашак, Лесик Кмета; на джурів — Микола Куйбіда, Богдан Ковальчук, Адріян Городецький.

На закінчення іменовань уступаючих курінний ст. пл. Роман Бродин за козацьким звичаєм тричі привітав нововибраного курінного ст. пл. Адріяна Стецика, зняв із себе гетьманську кирею і шапку, надів її на нововибраного курінного, передав йому булаву та побажав йому та нововибраним членам курінної команди багато успіхів у пластовій та курінній праці.

Пастовим та курінним гимном та молитвою Батько Хмель закрив Раду.

Після закриття Ради та спільної знімки ст. пл. та сеніори з родинами при спільній перекусці та вогнику на свіжому повітрі ще довго продовжували свою зустріч.

Пл. сен. Я. Шеґрин

В 40-ий день смерти св. п. Марії Пастернак

В сороковий день смерти Марії Пастернак, визначного педагога і журналістки, довголітньої мешканки Пансіону ім. Івана Франка при Роял Йорк Ровд, о. митрат П. Хомин у сослуженні з о. О. Ґошуляком відправили заупокійну Службу Божу за спокій душі Покійної в Каплиці Пансіону. Відтак всіх запросили на обід. Крім преподобних отців та мешканців Пансіонату були це члени Добровільного Комітету та близькі знайомі Покійної.

Кілька слів про Покійну сказала адміністратор Пансіону, колишня учениця Марії Пастернак, Євгенія Пастернак. Вона говорила про заслуги Покійної на полі педагогічному, на полі хореографії, танцю та журналістичному. Згадала і покійного мужа св. п. Марії проф., д-ра Ярослава Пастернака, визначного археолога і історика, який вщепив у серця своїх учнів також багато любови і пошани до нашої старовини.

Про життя Покійної мені вдалось зібрати дуже мало. (Це обов'язкова праця для тих, котрі її знали, росли і вчилися з нею, працювали разом чи вчилися у неї).

Народилися Марія Пастернак 1-го квітня 1897 року. Із скромної статті „Невтоптаними стежками" пера „Тети Дарки" („Наше життя", липень-серпень, 1966 року), написаної з нагоди 70-ліття Марії Пастернак, довідуюся, що вона походила з Галичини. Як молоденька учителька, вона на Волині навчала у містечку Устелузі дітей евакуованих поліщуків. Ці школи організували Українські Січові Стрільці. „Це дало, — пише Тета Дарка у згаданій статті, — молодій дівчині першу фахову за праву та поширило її світогляд у зустрічі з українцями з різних земель".

Відтак бачимо її у Львові далі на вчительській праці. (Між іншим, це в той час, тепер адміністраторка Пансіонату Євгенія Пастернак ходила до неї на лекції з балету). Тут св. п. Марія побралася з професором археології д-ром Ярославом Пастернаком.

Учительська праця відходить на задній плян. Марія Пастернак присвячує тепер більше часу журналістичній і редакторській праці. Вона редагує місячник „Українське Дошкілля", дописує до „Діла", „Наших Днів", „Нового Часу", „Краківських Вістей". Пише вона на педагогічні теми, пише про театр і танець, рецензії — відгуки на мистецьке життя у Львові і поза ним. Вона інтенсивно допомагає мужеві у музейній праці, бере участь у розкопах, екскурсіях (про це вона згадувала у автобіографічній статті п. н. „Стежка біля дороги", „Свобода", 31-го березня 1978 року).

Маючи легкий стиль, Марія Пастернак бралась також і до белетристики, пишучи короткі новельки, нариси, ескізи. Працювала над книжкою і закінчила „Виховання і зайняття в дирячому садку". Війна перекреслила багато з її плянів в найбільшому їх розпалі, до того багато цінних речей і писань пропало у вихорі війни.

Подружжя Ярослав і Марія Пастернаки поселилися на постійно в Торонто. Немолодий уже вік, інше підсоння, оточення, звичаї, культура, мова вже не дозволили їм увійти в нове русло життя з тим самим запалом, з тим самим ентузіязмом, що й на рідних землях. На хліб насущний прийшлось заробляти фізичною працею. Марія Пастернак всю свою енергію спрямувала публіцистиці. Писала далі на теми красного письменства, танцю, балету, театру, образотворчого і народного мистецтва та рецензії на різні теми.

В 1959 році Об'єднання Українських Педагогів Канади видало її книжечку „Зайняття в дитячому садку", (це частина праці, над якою вона працювала ще у Львові п. н. „Виховання й зайняття у дитячому садку"; ця книжка, на жаль, ніколи не побачила світу). Найбільше розголосу здобула її книжка „Українська жінка в хореографії", видана Союзом Українок Канади в 1963 році.

Українська преса вітала публікацію цієї книжки з найбільшим захопленням. Писали такі відомі люди, щоб тільки згадати деякі прізвища, як проф. М. Міллер, С. Волинець, О. Гарнавський, Е. Онацький, О. Соневицька... Не буду тут цитувати того, що вони писали. Скажу тільки те, що всі вони однозгідно дуже прихильно і позитивно оцінили цю працю, бо ледве чи українці мали подібну книжку, та й взагалі, мало хто писав і пише у нас на цю тему.

Книжка „Українська жінка у хореографії" не тільки познайомила нас із історичним розвитком чи кількома прізвищами балерин і танечниць. Цією працею М. Пастернак довела, що й український танець-балет стоїть на світовому рівні і, заохочуючи до нових пошуків, продовжувала доводити, що ні дух, ні вартість танцю не знизяться, якщо будемо вітати й впроваджувати новаторські елементи, ставлячи, очевидно, найвищі вимоги. Словом, св. п. Марія Пастернак дуже цінила минуле, але й з відкритими руками йшла назустріч новому — майбутньому.

У всьому згаданому пані Марію підтримував її чоловік, головно на еміграції. Коли він відійшов на вічний спочинок, Марія Пастернак була розгублена, майже безрадна. Пансіон ім. Івана Франка був логічним місцем, де вона знайшла для себе оселю, опіку, нову наснагу до життя. Впродовж років вона редагувала „Новинка з Пансіону" (вона була в Пансіоні від 1970 року) і багато статтей належать її перу. Не кидала вона писати і до нашої періодичної преси, де її статті справді були радо читані багатьма її шанувальниками.

Статті покійної М. Пастернак написані дуже гарною і легкою мовою. Її мова пливе. А статті читаються, мов оповідання, на яку тему вона не писала б. Крім того, св. п. Марія Пастернак дуже любила розмовляти з людьми, заохочуючи інших до бесіди, будучи сама в той час не раз стриманою в розмові; любили обмінюватися думками, порадити... Понад усе проте вона любила мистецтво у всіх його виявах. Мистецтво було її життям! Мистецтву вона посвятила своє життя. Для мистецтва вона жила.

Марія Пастернак відійшла від нас після довгої недуги, в четвер, 25-го серпня 1983 року, і була похована коло свого мужа на Парк Лавн цвинтарі в Торонто.

В сороковий день її смерти, бажаючи, щоб канадійська земля була їй легкою, я мушу щиро сказати, що в особі покійної Марії Пастернак ми втратили велику людину. На щастя, збереглись її писання — більшість з чого була опублікована по газетах-журналах або окремими книжками, і зберігся спогад про неї — людину великого серця — в усіх тих, що її знали.

Р. Р.

Відбулись наради УПЛіги

На знімці: Архиєпископ Константин (посередині в першому ряді), духовенство і члени Управи Старшої і Молодшої Української Православної Ліги

У суботу, 1-го жовтня ц.р. в церкві свв. Петра й Павла в Вілмінгтоні, Делавер, відбулася нарада молодших і старших відділів Української Православної Ліги в ЗСА.

Наради почалися Молебнем о 8:30 ранку, який відслужив отець протоієрей Павло Гринишин, всеамериканський духовний дорадник Ліги і настоятель місцевої парафії. Присутніми були Архиєпископ Іван Щерба та отець Іван Наконечний.

Після Молебня відбулися окремо нарада Управи Старшої Ліги і нарада Управи Молодшої Ліги. Нарадами Старшої Ліги керувала президент д-р Ґейл Волощак, а нарадами Молодшої Ліги — її президент Наталка Шуфлер. Протягом нарад урядники, голови комісій і комітетів склали звіти про свою діяльність. Господар нарад, місцевий відділ Старшої Ліги, почастував учасників та гостей нарад полуденком та вечерею.

Після нарад, які закінчилися о 4-ій годині по полудні, члени Управи, гості та священство виїхали до Вашінгтону, де вони взяли участь наступного дня у відзначенні 50-ої річниці голоду в Україні.

Пресова референтура Ліги

Вступайте в члени УНСоюзу!

ЗЕНО ТЕХНІКА!
The future is here...
UKRAINIAN-ENGLISH COMPUTER SYSTEMS
for the serious Ukrainian
> organizations, educators, parents
XenoTechnix, Inc.
(215)382-2970 ∞ P.O.Box 102
Cheltenhom, PA 19012
Ukrainians Working for You!

Тандер Бей вшанував пам'ять жертв Великого голоду в Україні

У неділю, 25-го вересня, відбулася в Тандер Бей, Онт., демонстрація в пам'ять жертв голоду в Україні, зорганізована місцевим відділом КУК. Члени української громади, а також і не українці зібралися коло української православної церкви Успіння Пресвятої Богородиці та коло української католицької церкви Святого Преображення.

Звідтам учасники вирушили повільним кроком до міської ратуші. Похід вели три юнаки, ровeристи, учасники роверового маратону до Оттави. Вони несли великий хрест. За ними — прапори, хоругви та транспаранти інформували глядачів про голод в Україні.

Тримилевий похід з участю понад 1000 демонстрантів, пройшов головними вулицями колишнього міста Форт Вілліям, а тепер частиною Тандер Бей, до модерної міської ратуші.

Коротку офіційну частину на площі перед ратушею провів алдерман Тарас Козира. Учасників демонстрації привітав голова КУК, відділ Тандер Бей, Ілько Козира. Мейор міста Волтер Ассеф прочитав проклямації від міста, проголошуючи 25-го вересня офіційним Днем жалоби і пам'яті тих, які загинули під час голоду. Член державного парляменту Джек Мастерс і член провінційного парляменту Мікі Генезі промовляли до учасників.

Головним промовцем на демонстрації був о. Еґню Джансон, священик англіканської церкви. Він довгі роки цікавився східньоевропейською історією та релігіями. Його промова пригадала слухачам, що хоч вже 50 років минуло, як в Україні мученицькою смертю вмирали від голода, мало що змінилося в поступованні Совєтського Союзу. Зістрілення корейського літака підтверджує жорстокість режиму. Джансон підкреслив далі моральну та гуманну відповідальність людей і держав, одних перед одними.

Після того священики відправили Молебень при участі двох хорів. Панство Козири поклали вінок перед пам'ятником поляглих у війнах. Організаційний комітет перечитав резолюції дня, що їх громада одноголосно схвалила. Головна резолюція постановила, щоб міністерство закордонних справ Канади вимагало від Об'єднаних Націй офіційно визнати Великий голод в Україні. Така акція дасть майбутнім поколінням до відома про цю жахливу подію, яку Москва пробує по цей день приховати.

Після демонстрації у залі „Просвіти" у Форт Вілліям відбулася зустріч учасників демонстрації. Членки з КУК приготовили каву і перекуску.

Організаційний комітет подбав, щоб місцеве населення знало про причини демонстрації. По всіх газетах були оголошення на цілу сторінку, в яких описано трагедію 30-их років в Україні. Радіо, телевізія і преса мали інтерв'ю ще перед демонстрацією з організаторами та свідками голоду. Тож не дивно, що вся преса Тендер Бей присвятила багато місця самій демонстрації. Одна газета подала передовицю під наголовком „Голод в Україні мусимо пам'ятати!"

І так своїм старанням громада в Тандер Бей не тільки вшанувала трагедію голоду, але й провела успішну масову інформативну акцію про голод, яка, напевно, дійшла до великої більшости населення Тандер Бей та околиць.

В. К. С.

ШАНОВНІ ЧЛЕНИ!

Пригадайте собі коли в останньому часі Ваш **Відділ УНС спонзорував** *якусь корисну діяльність.*

- Якщо активність Вашого Відділу послабилася, візьміть до уваги нову програму УНСоюзу під назвою Фонд Братської Діяльности.
- В цьому році призначено на працю ФБД суму $5,000. Всі Відділи і Округи УНС можуть одержати з цього фонду певну суму грошей або дорівнювальний фонд (мечінг фонд) на ведення і пожвавлення на місцях братської діяльности.
- Що це є братська діяльність? Це може бути цілком звичайна, як от допомога старшим громадянам-українцям з Вашої місцевости, або оплачення незаможній дитині літніх вакацій в українському молодечому таборі.
- Братська діяльність може теж проявлятися і на більшу скалю, як приміром влаштовування культурних чи виховних імпрез, розвагових вечорів, спільних прогульок, тощо.
- Програма братської діяльности, яку вибиратиме Відділ, чи Округа, повинна залежати від зацікавлення членів.
- Братерство — це основа УНСоюзу. Коли Ви хочете, щоб у Вашій місцевості було більше братської діяльности, порозумійтеся з урядовцями місцевого Відділу УНС, або пишіть на адресу:

MARTA KORDUBA — Fraternal Activities Coordinator
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302 • (201) 451-2200

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи" ☐ „Українського Тижневика" ☐ „Веселки" ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....
Адреса ....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки

НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.

ВСІ РАХУНКИ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.

• FOR RENT •

Upper Irvington, N.J.
2½ & 3 RM. APTS.
H & HW Supplied
No children/pets
201-748-6261

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568